

DIRVA

THE FIELD
Nr. 22
Kovas-March 17, 1958
Cleveland, Ohio

DOLERIO PRAEITIS IR ATEITIS

DR. S. STANKUS

Piniginio vieneto vertės pastovumo matas yra jo perkamoji galia. Pastovumo sąvoka tėra realiatyvi. Viskas gyvenime kinta, kaip ir pats žmogaus gyvenimo kelias.

Gyvename įdomius ir greitai besikeičiančius laikus. Doleris ir jo vertė eina kartu su gyvenimu. Jo perkamoji galia per pastaruosius 20 metų vis mažėjo. Perkamosios galios pagrindą imami pragyvenimo kaštai. Sekanti lentelė rodo dolerio vertės kritimą:

1939 m.	100	centų
1941 m.	90	"
1942 m.	85	"
1944 m.	79	"
1946 m.	72	"
1947 m.	62	"
1949 m.	58	"
1952 m.	52	"
1954 m.	51.7	"
1955 m.	52	"
1956 m.	51.1	"
1957 m.	49.4	"
1958 m. sausis.	48.6	"

Lentelėje parodyti centai yra 1939 m. vertės. Taip, 1955 m. už vieną dolerį galima buvo nupirkti tiek prekių, kiek 1939 m. už 52 centus, arba 1958 m. pradžioje vienas doleris buvo vertas tik 48.6 1939 m. centų. Per nepilnus 20 metų dolerio vertė krito žemiau pusės 1939 m. vertės.

Dolerio pastovumo ar nepastovumo reikšmė yra žymi tik tiems asmenims, kurie turi piniginių kredito santykių, įskaitant ir pačių pinigų laikymą katinėse ar net bankuose. Kai asmuo laiko savo dolerius namie, jų vertė krinta, vertė krinta ir bankuose, jei nemokamos palūkanos. Tačiau gaunant apie 4% palūkanų, neišimant sumos nei priskaitytų palūkanų, ir mokant už metinį priauglį federalinį pajamų mokestį, per 20 metų suma banke bus maždaug dviguba.

Išsina, jei jūsų pinigai neša 4% ar daugiau per metus, tai jūs išlaikote pastovią pinigų vertę, bet neturite jokio pelno.

Čia neaiškinsiu, kur geriau įdėti dolerį, kad gautum didesnio pelno, bet paliesiu dar kelis klausimus, susijusius su dolerio verte.

Jei dolerio vertė ir toliau kris, tokiu pat greičiu, tai per antrą dešimtmetį iš jo vertės mažas kas beliktų. Niekas nežino ateities įvykių, tačiau dabartis rodo kritimo tendenciją.

Tik kritimas nėra pastoviai lygus: labiausiai krito karo ir pokario metais ir mažiau pastaruju dešimtmečiu. Paprastai, taika ir ramybė yra pastovumo ženklas, karo ir sąmyšiai — nepastovumo. Ateitis labai netikra, todėl dolerio ateitis — netikra. Ypač tai liečia tuos asmenis, kurie laiko pinigus bankuose ar ba juos atstojančiuose popieruose — paskolų lankstuose ar kitaip investavę į paskolas. Mažiau liečia ar visai neličia investicijas į turtus ar juos atstojančius popierius — akcijas. Taigi, pinigų taupymas ir piniginių kredito santykiai kelia ūkines problemas, kai piniginio vieneto vertė pamažu krinta.

Kai pinigų vertė krinta, sakoma, krašte yra infliacija. Tai reiškia, kad pinigų apyvartojimo perdaug, kad jų pasiūla didesnė, negu prekių pasiūla. Ar šis dėsningas? Tai kur gi glūdi to pinigų vertės kritimo priežastys? Gyvename modernius laikus, turime ir naujų priežasčių, seno-

sios nueina istorijon. Šiandien turime darbo ir kapitalo lenktynes. Darbininkai reikalauja didesnių atlyginimų, o tai savo keliu kelia kainas. Laisvas ūkis ir laisvos ūkinės veiklos žaidynės dirbtinai varo kainas aukštyn. Valdžios politika yra — palaikyti aukštą konjunktūrą ir gyvą ūkinę veiklą. Tai verčia vyriausybę imti aukštus mokesčius bei bristi į skolas. Čia dar yra dviejų partijų lenktynės, nes nė viena nenori pasirodyti varžanti ūkinio klestėjimo tendencija, nebijodama net mažos infliacijos.

Biudžeto deficitas visuomet buvo svarbi infliacijos priežastis. JAV išdalo skolas per pastaruosius 15 metų pašoko nuo apie 40 pil. iki 275 bil. dolerių. Dabar leista jau iki 280 bil. įsiskolinti. Per

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

PRITARIA CHRUSČIOVO PROJEKTUI...

Kaip ir visada, po pastarosios Chrusčiovo kalbos, kurioje jis pasiūlė išparduoti MTS traktorius ir kitas mašinas kolchozams, Lietuvoje irgi pasipylė iš visų kampų pagyrimai Chrusčiovo ir partijos CK išminčiai. Bet ši kartą galima tikėti, kad pagyrimuose yra gana daug ir nuosirdumo.

MTS mašinos yra didelė kolchozų išnaudojimo priemonė: kolchozai už traktorių ir kitų mašinų darbą turi mokėti natūra ir pinigais tokias pat normas, kad valstybė mašinų vertę atgautų maždaug per dvejus metus, o jei mašinos dirba ilgiau, tai jos nėra valstybei gryną pelną, maždaug po 50% įdėto kapitalo.

Todėl kolchozų vadovai ir geria nutarimą leisti kolchozams mašinas nusipirkti: jie visi dabar atvirai sako, kad taip bus geriau, nes patys kolchozų vadovai toms mašinoms daug daugiau padarys, negu padarydavo MTS atsiųsti mechanizatoriai, ir, kaip sako Garliavos ("Pirmūno") kolchozo pirmininkas Kuprys, — "dešimtys tonų grūdų, kuriuos kasmet išmokėdavom MTS, liks pas mus" (tik už tris traktorių darbą).

O vienas Pandėlio rajono kolchozo pirmininkas sako: "Mes apskaičiavome, kad už tą atlyginimą, kurį mokėjome MTS per vienerius metus, galime nusipirkti du traktorius ir nemažai žemės ūkio inventoriaus, ir lėšos, išleistos technikai įsigyti, grįš per dvejus trejus metus".

Kaikurie kolchozai jau pere-

pastarąjį dešimtmetį infliacijos kaštai skaičiuojami 83 bil. dolerių, tai yra nominalinis skirtumas tarp dolerio vertės dabar ir 10 metų atgal, be jokio realaus pagrindo.

Respublikoniška administracija parodė tendencijos dolerio vertės kritimui sulaikyti: pakėlė diskonto procentą, padidino įmokėjimą, perkant skolas, bandė siaurinti išlaidas. Priemonės iš esmės sėkmingos, bet jos veikia ūkinės veiklos sulėtinimo kryptimi, todėl labai nepopuliarios.

Demokratų šias priemones laiko blogomis ir siūlo vesti išlaidų politiką. Naujieji išradimai ir milžiniškos išlaidos ginklavinimui, reikalauja palaikyti gyvą veikiantį ūkį — rodikliai dolerio vertės tolimesniam kritimui. Tokiai padėčiai esant, vargu bus galima išsiversti be kontrolės įvedimo daugelyje ūkinės veiklos sričių, kaip kad buvo iki 1953 m. Taigi, tendencija tokia: uždirbik ir išleisk, nesuk sau galvos dėl turimo dolerio vertės.

sitarimą Lietuvos pievų gerinimo reikalui. Pasitarime paskaitas skaitė žemės ūkio ministerio pavaduotojas Nivinskas, prof. J. Tonkūnas, prof. J. Kriščiūnas ir kt.

SPINTAS GAMINA IŠ SPALIŲ

Klaipėdos baldų fabrikas pradėjo gaminti spintas iš dirbtinių lentų. Tos lentos gaminamos iš atitinkamai sumaltų ir supresuotų spalių. Iš tokios medžiagos pagamintos spintos fabriko savikaina yra 871 rublis. Tokios pačios medinės spintos fabriku atsieidavo po 1321 rublį.

KLAIPĖDOJE STATO ŽVEJYBOS LAIVUS

Klaipėdos laivų dirbtuvė jau pagamina tolimam plaukiojimui tinkamus žvejybinius laivus, su šaldytuvais. Šimet keletą tokių laivų ir eilę Klaipėdos žvejybos mokyklos auklėtinių žada išleisti žvejoti prie Afrikos krantų (sardinų konservams).

JONISKY DEVYNI TELEVIZIJOS IMTUVAI

Joniškį (prieš karą buvo per 5,000 gyventojų) iš viso yra devyni televizijos imtuvai: viešbuty, kooperatyvų sąjungoje, pašte ir t.t. Vienas net privačiame tarnautojo bute. Tuo tarpu miesto tik Rygos programos. Vilniaus programą galės matyti, kai bus įrengtos retransliacijos stotys.

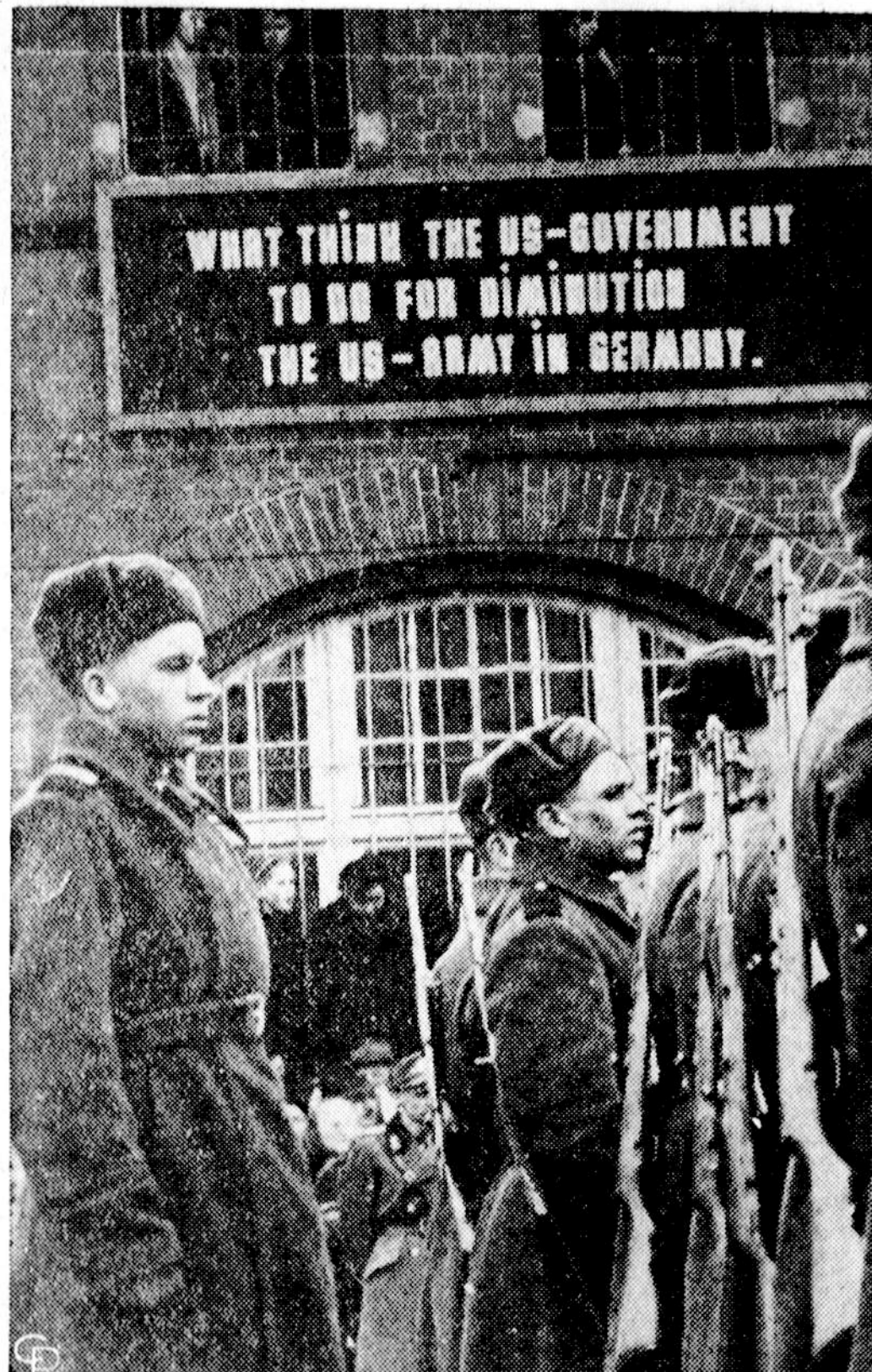
YRA IR ŠALDYTUVŲ, IR ELEKTRINIŲ VIRTUVIŲ...

Už kelis šimtus tūkstančių rublių šaldytuvų, elektrinių virtuvinių ir kitų modernių (sovietinių) įrengimų yra — Vilniuje, Ligoninės g. 3 nr., valgyklų bazės kieme, po storu sniego sluoksniu...

Tie įrengimai atsiųsti įrengti Vilniaus restorane bei valgyklose. Bet valgyklų vedėjai aiškina, kad jų patalpos permenkos, nėra kur dėti tuos modernius įtaisus. O bazės direktoriai aiškina, kad nėra kitos vietos tiems nenaudojamiems dalykams laikyti, kaip tik kiemas.

VISAM PASAULY

• JAV atmetė sovietų pasiūlymą tarptautinei orų erdvės kontrolei per JT agentūrą. Sovietai pasiūlyme buvo pasižadėję nenaudoti orų erdvės kariniams tikslams, jeigu JAV likvituos savo karines bazes svetimos teritorijose Europoje, Vid. Rytuose ir šiaur. Afrikoje. Jie taip pat reikalavo, kad šis projektas būtų įtrauktas į siūlomos viršūnių kongresijos darbotvarkę.

(Rytų Vokietijoje dabar vykdomi neva rusų kariuomenės 41,000 karių atitraukimas į Rusiją. Ir vykdomas didelės propagandos ženkle, kiršinant prieš amerikiečius, kodėl jie neišvyksta iš Vokietijos.)

PRIVERSTI IR LIETUVOJE LEISTI ENCIKLOPEDIJĄ

JURGIS KUKALIS

J. Kapočiaus iniciatyva Bostone pradėtoji leisti "Lietuvių Enciklopedija" Lietuvos okupantams sudavė tokią didelę smūgį, kad jie buvo priversti padaryti lietuviams stambių išimčių. Praėjus ketveriems metams po pirmojo "Lietuvių Enciklopedijos" tomo pasirodymo Bostone, Maskva pagaliau praeitą rudenį davė sutikimą ir Lietuvoje pradėti leisti "lietuviškąją tarybinę enciklopediją". Ligšiol turimomis žiniomis, dar nė vienas kitas sovietų okupuotas kraštas nėra tokiu leidimo gavę ir nė viename kitame krašte enciklopedijos krašto gyventojų gimtąja kalba tuo tarpu nėra numatoma leisti.

• Maskva paskelbė, kad šiuo metu vyksta pasitarimai su didžiosiomis valstybėmis apie pasirodymus viršūnių konferencijai. Pranešime nebuvo paskelbta, kurios valstybės pasitarimuose dalyvaus. Chrusčiovas skatino vakarus priimti Maskvos išties ranką, kad išvengus karo, kuris galys kilti "dėl menkiausių kibirkšties".

• Washington vis labiau prietaria mokesčių sumažinimui, kaip priemonei išbristi iš ūkinio atoslūgio, nors tai padidintų valstybės deficitą dar 10 bil. dolerių ir pagreintų infliaciją. Eisenhowerio administracija norėtų, kad nebūtų aiškiai nustatyta data, nuo kurios mokesčiai sumažinami. Demokratų vadai taip pat pritaria, kad sumažinimas būtų ne laikinis, o nuolatinis. Kongresas su sprendimu greičiausiai lauks iki birželio.

• JAV senatas nubalsavo skirti 1.8 bil. dolerių 200,000 namų statybai paskatinti, drauge paskatinti veteranų paskolų nušimčius nuo 4 1/2 iki 4 3/4. Atstovų rūmuose taip pat laukiama skubaus to įstatymo svarstymo. Jį priėmus, būtų suteiktas darbas 500,000 darbininkų.

• Tuniso prezidentas Bourguiba pareiškė, kad JAV turinčios paskelbti, jog remia Tunisą, arba praras Tuniso simpatijas vakarams, ir Tunisas vėl pradės kovą prieš Prancūziją.

• Iš Indonezijos ateina pranešimai prieštaraujanti vieni kitiems. Sukilėliai skelbia laimėjimus, tačiau Jakartos vyriausybė sako, kad jos kariuomenės veiksmams vyksta pagal planą ir didesnio masto ofenzyva būsianti pradėta po keleto dienų.

• Sovietų Sąjunga kovo 16 d. "celebravo" rinkimus. Balsavimo apeigas atliko apie 130 mil. gyventojų.

"Lietuviškoji tarybinė enciklopedija" būsianti dešimties tomų po 700-750 lankų, arba 1150-1300 psl. Jos vyriausiojo redaktoriaus prof. J. Matulio teigimu, ji būsianti "lituanistinė plačiausia šio žodžio prasme", tačiau pirmoje eilėje bus stengiamasi tomo pasirodymo Bostone, Maskva pagaliau praeitą rudenį davė sutikimą ir Lietuvoje pradėti leisti "lietuviškąją tarybinę enciklopediją". Ligšiol turimomis žiniomis, dar nė vienas kitas sovietų okupuotas kraštas nėra tokiu leidimo gavę ir nė viename kitame krašte enciklopedijos krašto gyventojų gimtąja kalba tuo tarpu nėra numatoma leisti.

Žinia apie "lietuviškosios tarybinės enciklopedijos" pasirodymą leisti buvo gana triukšmingai paskelbta prieš pusę metų. Nuo tos dienos ligi dabar, t. y. per pusmetį, nuveikta:

• surasta patalpa redakcijai ir prie jos prikabinata iškaba: "Lietuviškosios tarybinės enciklopedijos vyriausioji redakcija";

• paskirti septyni atskirų mokslo šakų redaktoriai: ekonomikos, filosofijos ir teisės — K. Meškauskas; istorijos — J. Žiugžda; literatūros ir kalbotyros — K. Korsakas; meno, kultūros ir liaudies švietimo — J. Banaitis; biologijos, medicinos ir žemės ūkio — prof. V. Lašas;

• nustatytas spaudos ženklo limitas atskiroms mokslo šakoms;

• vyr. red. pavaduotojas J. Maciavičius ir vadybos sk. redaktorius K. Gasparavičius pasiūstį į Maskvą "susipažinti su enciklopedijų sudarymu".

Be to, ruošiamas metodinė instrukcija enciklopedijos redaktoriams ir straipsnių autoriams.

Pirmasis tomas numatomas išleisti 1959 m. pirmojoje pusėje. Baigdamas pranešimą, J. Matulis pasigiria, kad "dalis enciklopedijos darbuotojų jau turi tam tikrą patyrimą, nes jau dirbo, sudarant enciklopediją".

"Perklausk"

Naujų operų, baletų arba dramų pastatymai, prieš išleidžiant viešumon, okupuotoje Lietuvoje pirma turi praeiti pro kolektyvinę cenzūrą, ten vadinamą "perklausa". Kaip atsimename, pernai cenzūra nepraleido pagal V. Mykoliaičio-Putino "Sukilėlius" parašytą operą "dėl libreto klaidų".

Jie įsijungė į Dirvos talką

Penkiasdešimt antruoju šimtininku į skelbiamą \$20,000 vajų įsijungė:

A. Bevardis,
Chicago\$100.00
Taip pat iš Chicago gauta ir Prano Gaigalo auka\$10.00
Su šiais įnašais iš viso gauta\$12,053.95

Dar būtinai reikia sukelti\$7,946.05

Laukiame mūsų rėmėjų tautos. Laukiame, kad vieni kitus paragintume ir \$20,000 sumą tikrai sukelstume. Be jos negalėsime įgyvendinti skelbtųjų planų.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo narių susirinkimas

Ivyko kovo 9 d. Liet. Pil. Klub. 280 Union Ave., Brooklyn. Susirinkimą atidarė LNF pirmininkas Antanas Senikas. Išd. Kazys Siliūnas padarė smulkia LNF 1957 m. pajamų — išlaidų apyskaitą ir sąmatą ateinančioms metams.

V. Žilinskis paskaitė revizijos komisijos pranešimą, pabrėždamas, kad kasa vedama tvarkingai, LNF padarytos išlaidos yra būtinoms ir svarbioms reikalingoms — Lietuvos laisvinimo akcijai vesti. Išlaidos pateisintos dokumentais.

Į LNF valdybą sekančiai kadencijai išrinkti:

Antanas Senikas — pirmininkas, Emilija Cėkenė — vicepirmininkė, Aleksandras Daunys — sekretorius, Alovys Petrikas — narys ir Kazys Siliūnas — išdininkas.

Susirinkime dalyvavo ir Liet. Tautinio Sąjūdžio pirm. dr. Br. Nemickas, LNT vicepirm. Br. Bieliukas, V. Alksnis ir kiti.

Neseniai per tokią "perklauką" pravarėta balandžio mėnesį norima išleisti V. Klovos opera "Vaiva". Nors padaryta priekaištų libreto autoriui J. Gustaičiui, tačiau atrodo, kad opera bus leista.

Dailininkų parodos

Į šiais metais įvykiančią žemėje tarptautinę dailiosios keramikos parodą esą atrinkti ir pasiųsti prof. L. Strolio, J. Mikėno, T. Mikėničienės, A. Ličkutės, M. Vrubliausko, E. Tulevičiūtės, J. Vyšniauskienės, V. Mikėničiaus kūriniai — dekoratyvinės lėkštės, vazos, žaislai, keraminiai karoliai.

Vasario 26 d. Minske atidaryta lietuvių dailininkų paroda su 300 darbų. Parodoje dalyvauja per 30 dailininkų, jų tarpe V. Jurkūnas, J. Kuzminskas, A. Kučas, T. Kulakauskas, V. Galdikas, A. Makūnaitė, B. Demkutė, V. Černiauskaitė, E. Jurėnas ir kt. Vėliau paroda būsianti perkelta į kitas "broliškas respublikas".

Liaudies buities muziejus

Okupuotoje Lietuvoje numatomas steigti "liaudies buities muziejus", kuriam būsias paskirtas 150 ha plotas. Jame būsia plačiai eksponuoti lietuvių liaudies meno dirbiniai.

Kaunietis A. Varanuskas,

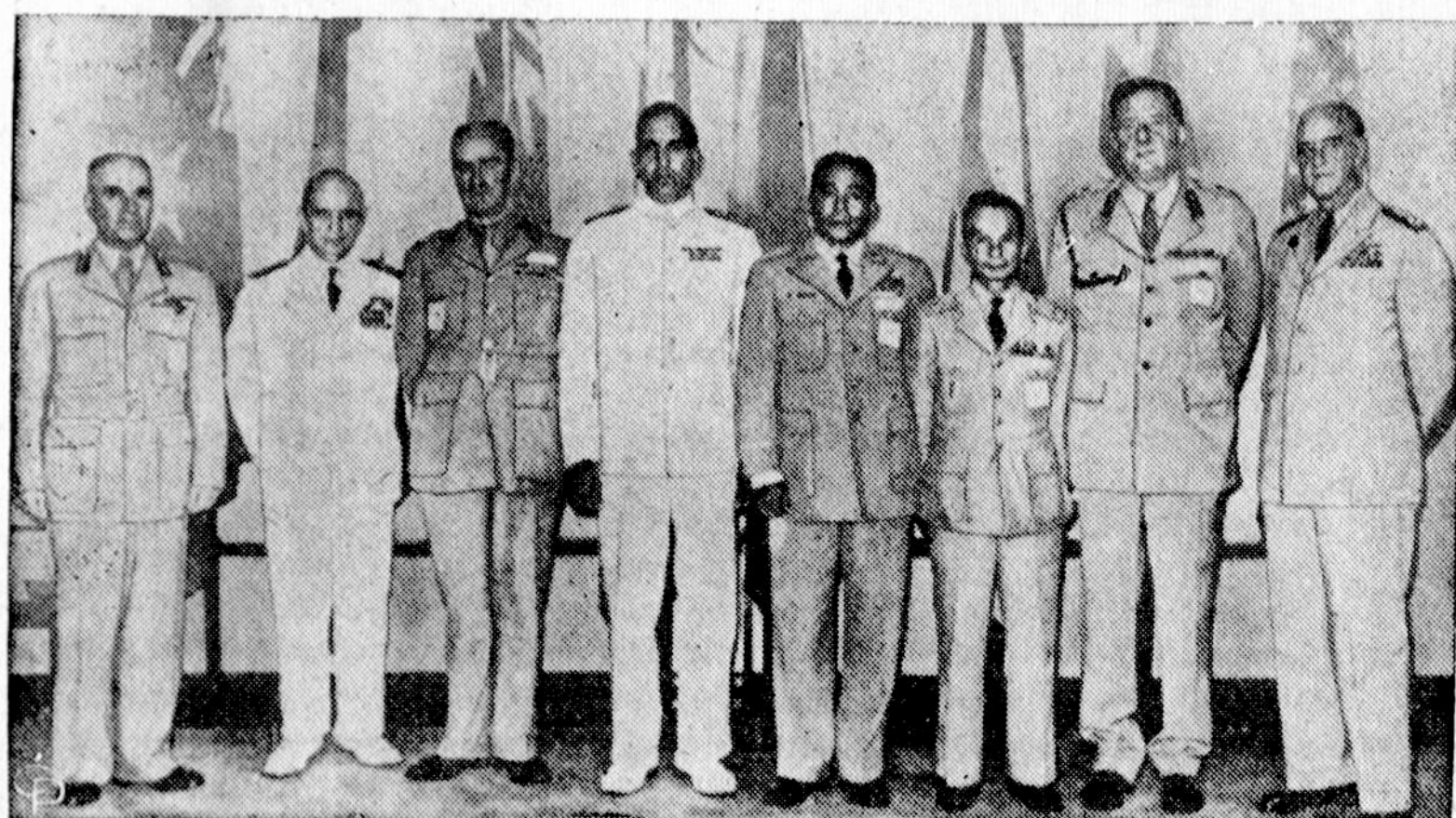
pasižymėjęs rutulio stūmikas, dalyvaus Berlyno sovietinėje zonoje įvyksiančioje lengvosios atletikos varžybose.

Reta viltis,

išskobta iš medžio kamieno, 3 m. ilgio ir 60 cm. pločio, rasta durpėms išlikusioje Biržulio ežero zonoje, maždaug pusantro metro gyly. Archeologų nuomone, ji galinti būti iš XI-XIII šimtmečio ar dar senesnė. Valtis perduota Telšių kraštotyros muziejui.

Jonas Šimkus,

pagarsėjęs rašytojas "politvadovas", buvo sunkiai susirgęs. Dabar jau jo paraližuotoji ranka atsitaaisanti, bet vaikščioti ir su ramentais dar sunkiai galys.

SEATO konferencijos kariniai atstovai, kurie kėlė karinio saugumo klausimus. Iš kairės: gen. Wells — Australija, adm. Ortoli — Prancūzija, gen. Weir — N. Zelandija, adm. Choudri — Pakistanas, gen. Arellano — Filipinai, gen. Vichitsonggram — Tailandas, gen. Festing — Anglija ir adm. Stump — JAV.

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitini, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-Jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išeina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigtas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

O vis dėlto įsijunkite!

IGNAS VILĖNIŠKIS

Kai buvo paskelbta, jog Dirva numatoma tuo tarpu leisti du kart per savaitę, jos rėmėjai, prenumeratoriai ir skaitytojai labai eutuziastingai tam pritardė. Tai rodė gyvi Vilties draugijos narių pasiskaidymą visuotiniame suvažiavime, dar didesnis šio klausimo išnagrinėjimas ir teigiamai atstovų pasiskaidymai ALT S-gos seime Clevelande. Ir skaitytojų eutuziastingi pareiškimai sudarė nuotaiką, jog Dirva reikiama dažninti ir dėl reikalingos tam reikalui pinigų sumos nebus didelės problemos.

Dirva nuo Naujų Metų eina dukart per savaitę. Ji savo pasidėdėjimą ištesėjo. Ir negalima pasakyti, kad ir turinio atžvilgiu nebūtų pagerėjusi. Turinys, atrodo, ir toliau gerės, nes formuojama platesnė redakcinė kolegija, redakcijos nariai atskirose kolonijose gausiau rašys apie jų kolonijų lietuvių gyvenimą.

Bet kita pusė, finansinė, neina taip sklandžiai, kaip buvo norėta. Čia jau netiesima. 179 šimtininkų eilė nebaigta, smulkesnių įnašų taip pat nėra pakankamai. Tad ką gi turi daryti Dirva, pradėjusi eiti du kartus per savaitę? Man keista skaityti skaitytojų užklausimus, ar tikrai yra reikalinga toji 20,000 dolerių suma.

Ir dar keisčiau, kai skaitytojas, prenumeratoras prailgino ar kita proga pasiuntęs dolerį kita, jau jaučiasi savo pareigą atlikęs. Tai yra išsiskukinėjimas, vengimas atlikti tai, kas priklauso, kas yra visų mūsų pareiga.

Pavyzdžiui paimsiu Bostoną, koloniją, kurioje pats gyvenau ir gerai ją pažįstu. Tautinės minties veikėjų ir pritariančių čia skaitoma apie 250 asmenų. Dirva prenumeruota 90. Šimtininkų Dirvos papildinimui atsirado tik 5. Viso į Vilties draugiją įsirašė 32 asmenys, sukeldami \$1020.

Atidžiau panagrinėjus, tie 5 šimtininkai savo pajamomis ir turtu nesiskiria iš kitų. Taigi, tie 5 asmenys Vilties draugijai sudėjo \$500, o likusieji 27 — \$520. Iš kitų prijauniančių 218 asmenų — nieko.

Kaip anksčiau minėjau, Dirvos skaitytojų Bostone yra apie 90. Į laikraščio padalinimo vaju įsijungė tik 32. Ką galvoja likusieji 58 Dirvos skaitytojai? Ką galvoja — patys ir teparašo, bet aš juos visus gerai pažįstu ir jų „neturtingumą“ žinau. Tačiau mums, savo įnašais prisidėjusiems, tikrai nesmagu, kai mūsų kaimynai gauna du kartus į savaitę sau artimą laikraštį už mūsų sudėtus pinigus.

Tad kokios to nesijungimo į vaju priežastys? Ar vėl palikti

jiems patiems atsakyti. Taip, tegul jie patys atsako!

Mano patarimas visiems bendraminčiams pasidaryti šimtininkais. Jei jau kuriems sunku — jungtis po keturis į šimtine. Jeigu Bostono prenumeratoriai, kurie dar nėra įsijungę, visi įsijungtų į šimtininkus, tai sukeliamų 5,800 dolerių; jungdamiesi po keturis, duotų apie 1,500 dol.

Manau, kad tuo pat būdu galima padaryti apskaičiavimus visose lietuvių kolonijose.

Esu įsitikinęs, kad surinkus reikalingą pinigų sumą, Dirva galės mus lankyti dar dažniau.

BOSTON

ALTO SKYRIAUS

posėdyje kovo 8 d. buvo priimta vasario 16 d. rengimo apyskaita ir sudarytas prezidiumas. Šiais metais pagal eilę pirmininkauja Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus atstovas A. Matijoška, dar įeina nariai E. Čibas, V. Vakauza ir I. Vilėniškis.

JONO VANAGAČIO ŠAULIŲ BORYS

sūrengė VI. Putvio 35 m. mirties minėjimą Amerikos Liet. Tautinės S-gos namuose. Minėjimui vadovavo būrio pirm. kpt. A. Sležas. Kalbėjo Putvytė-Mantautienė "VI. Putvio gyvenimas ir veikla". Šaulių S-gos pirm. A. Mantantas "Šaulių S-ga tremtyje".

Meninėj daly davė savo Bostono dramų Sambūrio narė Zita Zarankaitė paskaitydama keletą eilėraščių. Gintautas, Nijolė ir Saulius Vaičiuliai jų tėvo padarytomis kanklėmis paskambino tris lietuviškus kūrinius.

Šaulių būrys renka knygas bei vaizdus daiktus Lenkijoje gyvenantiems lietuviams. Adresas: Mr. A. Sležas, 24 Prospect St. Hyde Park, Mass. Telef.: HY 3-3975.

J. TUMO-VAIZGANTO

25 m. mirties minėjimui rengti sudarytas komitetas: J. Vaičiulis — pirm., Amerikos Taut. Sąjungos atstovas. Nariai: Inž. V. Zibickas — Akademinio Sambūrio; I. Vilėniškis — Tautinio Sambūrio.

LIETUVIŲ MOKYTOJŲ S-GOS

vaujosios Anglijos skyriaus valdyba, kurią šiuo metu sudaro: pirm. K. Mockus, vicepirm. J. Vaičiulis, sek. V. Vakauza ir narys O. Girmnienė, numato šį vasarį sušaukti konferencijas: Brooktone, seselių vienuolyno valdovoje, balandžio 13 d., kurioje kalbės Pr. Pauliukonis Lietuvos istorijos, o mok. V. Kulboka lietuvių kalbos dėstytoja klausimais; Bostone, balandžio 26 d. vien lietuvių mokytojų, kur kalbės rašytojas Dr. M. Nagys 8 Montreale.

IŠ SLA 43 KUOPOS VEIKLOS

1958 m. šios kuopos vadovybė sudaro: pirm. P. Jankus, vicepirm. B. Kapocienė, prot. sek. V. Minkienė, fin. sek. J. Vaičiulis, išd. K. Vileišis; išd. globėjai: J. Arlauskas ir B. Stravinskienė; organizatoriai: Dr. B. Kalvaitis, J. Lekys ir J. Vaičiulis.

SLA Pildomosios Tarybos rin-

Kas ir kur?

• Nuo komp. A. Vanagačio mirties kovo mėn. 10 d. suėjo devynių metų. Komp. A. Vanagaitis mirė širdies liga, būdamas kelionėje Gulforte, Mississippi.

• Pasaulio Lietuvių žinybas, redaguojamas Aniceto Simučio, dėl spaustuvės techniškių kliūčių kiek suvėlavęs, skaitytojus pasieks balandžio gale. Knyga 450 psl., su angliškų skyriumi, gausiai iliustruota.

• Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Kanados Krašto Valdyba pareigomis pasiskirstė: pirm. K. Baronas, 131 Kensington Av., N., Hamilton, Ont., vicepirm. J. Di-

kimai kuopoje bus vykdomi š. m. balandžio mėn. 9 d. 7 val. vak. Lietuvių Piliečių Klubu patalpose, So. Bostone.

1957 m. mirė šie nariai: Koris Pranas, Sinkvičienė Bronė, Pilenienė Elena ir Gumbakis Jonas. Išstojo 8 nariai, įstojo 6, išsikėlė 1. atsikėlė 2.

SLA centra pomirtinių ir ligos pašalpų šiai kuopai išmokėjo \$3850.37. Dabar kuopoj yra virš 260 narių.

VASARIO 16 D. GIMNAZIJAI REMTI

būrelis No. 155, įsteigtas prie ALTS Bostono skyriaus, jau pradėjo savo šeštusios veiklos metus. Prieš porą metų gerokai įklimpęs į piniginius negalavimus, vadovybė pakeitus, būrelis praeitais metais pasiuntė gimnazijai užsilikusias neišrinktas aukas, ir šiuo metu aukos jau išsiunčiamos be pavėlavimų. Praeitais metais būrelis turėjo pajamų \$517.30. (Gimnazijai pasiūsta \$480.— (už 24 mėn.).

Persiumtumo išlaidos \$5.80. Likutis kasoje 1958 metams \$31.50.

Iš buvusių 21 būrelio narių — steigėjų šiuo metu pilnai būrelį remia (\$12.— metinė auka) tik 8 nariai: V. Andriūšis, A. Bričkus, Br. Kalvaitis, L. Lendraitis, A. Ščiuka, J. Vaičiūrgis, A. Vilėniškis ir Ign. Vilėniškis. Kiti 4 nariai-steigėjai (V. Vakauzas, Stp. Minkus, J. Kasmauskas ir A. Matijoška) būreliai paramą buvo laikinai nutraukę, tačiau šiuo metu jie vėl yra įsijungę į būrelio remėjų tarpą. Be minėtųjų, būreliai dar priklauso: Norb. Adomaitis, Alb. Karosas, Edm. Čibas, Br. Venckienė, A. Andriulionis, K. Adomavičius, Edm. Eitas, A. Dilba, J. Raulkis, A. Bačiulis, J. Kapocius, R. Jasiūnas, Br. Strikaitis ir J. Adomonis. Nuo 1958. 1. 1 į būrelio narių eilę įsijungė taip pat Br. ir Graž. Makaičiai iš Norwoodo.

Nuo būrelio įsteigimo pradžios per būrelio narių sąrašus yra perėję net 40 asmenų. Tačiau 13 iš jų jau yra pasitraukę: kitur įvykę (5), mirę (3) ar iš būrelio užstoję (5).

Š. m. vasario mėn. 22 d. įvykęs ALTS Bostono (10) skyriaus visuotinis narių susirinkimas būrelio vadovu 1958 metams perrinko J. Vaičiūrgį. Būrelio vadovui prašant, vadovo pavaduotoju išrinktas A. Bačiulis. Būrelio piniginę atsakomybę patikė pirm. ALTS Bostono sk. Konstroles Komisijai. 6 būrelio nariai nepriklauso ALTS Bostono skyriui.

Būrelis globoja T. Kelerytę, Vasario 16 d. gimnazijos baigiamosios klasės mokinę.

SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETO

susirinkimas įvyko vasario 22 d. Buv. Tėvų Komiteto pirm. p. Sinkys padarė pranešimą, iš kurio paaiškėjo, kad komitetas praeitais metais suruošė gegužinį ir pavasarį sušaukti konferencijas: Brooktone, seselių vienuolyno valdovoje, balandžio 13 d., kurioje kalbės Pr. Pauliukonis Lietuvos istorijos, o mok. V. Kulboka lietuvių kalbos dėstytoja klausimais; Bostone, balandžio 26 d. vien lietuvių mokytojų, kur kalbės rašytojas Dr. M. Nagys 8 Montreale.

LIETUVIŲ MOKYTOJŲ S-GOS

vaujosios Anglijos skyriaus valdyba, kurią šiuo metu sudaro: pirm. K. Mockus, vicepirm. J. Vaičiulis, sek. V. Vakauza ir narys O. Girmnienė, numato šį vasarį sušaukti konferencijas: Brooktone, seselių vienuolyno valdovoje, balandžio 13 d., kurioje kalbės Pr. Pauliukonis Lietuvos istorijos, o mok. V. Kulboka lietuvių kalbos dėstytoja klausimais; Bostone, balandžio 26 d. vien lietuvių mokytojų, kur kalbės rašytojas Dr. M. Nagys 8 Montreale.

IŠ SLA 43 KUOPOS VEIKLOS

1958 m. šios kuopos vadovybė sudaro: pirm. P. Jankus, vicepirm. B. Kapocienė, prot. sek. V. Minkienė, fin. sek. J. Vaičiulis, išd. K. Vileišis; išd. globėjai: J. Arlauskas ir B. Stravinskienė; organizatoriai: Dr. B. Kalvaitis, J. Lekys ir J. Vaičiulis.

SLA Pildomosios Tarybos rin-

lys, 11 Erie St., St. Catharines, Ont., sekret. A. Petkauskas, Grace St., Toronto, Ont., išd. Br. Saplys, 7558 Davenport Ave., Toronto, Ont., ir narys J. Cicėnas, 21 Anshambra Ave., Toronto, Ont.

• Vilniaus Vytauto Didžiojo Gimnazijos 45 m. sukakčiai atžymėti yra numatomas išleisti albumas. Redakcinę komisiją sudaro: V. Alseika, J. Cicėnas, S. Narkėliūnaitė (visi JAV) ir K. Baronas.

• Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazija dabar pavadinta rašytojo A. Vienuolio vardu.

• Dr. A. Šapokos knyga "Vilnius Lietuvos gyvenime" yra išversta į anglų kalbą p. Harrimano. Šiuo metu ji peržiūrima paties autoriaus ir greit bus atiduota spausdinimui.

• Balandžio 14 d. Vasario 16-sios gimnazija pradeda savo naujosios 1958-1959 mokslo metus. Į gimnazijos 1-ją klasę priimami lietuviai vaikai, baigę pradžios mokyklos 4 skyrius su atitinkamu pažymėjimu. Stodami į bet kurią aukštesniąją klasę, mokiniai pristato kartu su prašymu pažymėjimą, kad yra išėję atitinkamos gimnazijos žemesniųjų klasių kursą, arba laiko atitinkamus egzaminus. Mokiniai, silpnai moką lietuvių kalbą, priimami su sąlyga, kad 2-ju mokslo metų bėgyje pramokos lietuvių kalbą tiek, kiek reikalauja lietuvių kalbos programa.

• Aktoriaus Alfo Brinkos surežisuotas ir Alg. Antanaičio radijui parašytas montažas iš Dr. Vinco Kudirkos gyvenimo buvo atliktas kovo 17 d. S. Barcus radijos valandėlėje, Chicagoje. Vaidino: Alf. Brinka, Vyt. Bildušas, Irena Radienė, Emilija Gepnerienė ir Vacys Petrauskas. Tai pirmoji valandėlė iš serijos, skirtos Dr. V. Kudirkos gimimo 100 sukakties paminėjimui.

• Iš Lietuvos kilusių vokiečių laikraštis "Heimatstimme" (Tėvynės balsas) savo 1958 m. vasario numerį, nupasakodamas vėl vieną naują konkretų atvejį, jautriais ir lojaliais žodžiais prisimena tą istorijoje retai sutinkamą artimo meilę, kurią lietuvių tauta yra parodžiusi, priimdama ir šelpdama iš Rytprūsio ar kitur Lietuvon patekusius vokiečius.

• Artėja Liet. Studentų Sąjungos Centro Valdybos rinkimai. Tie studentai, kurie iki kovo mėn. 15 d. nesumokės savo narimo mokesčio, neturės teisės dalyvauti rinkimuose.

• Lietuvių televizijos programa New York'e, žinomo kultūrininko Jokubo Stuko pastangomis, įvyko kovo 9 d., sekmadienį. Generalinis konsulas Jonas Budrys davė Lietuvos apžvalgą angliskai. Rūtos ansamblis, vedamas A. Kačanausko, padainavo keletą dainų.

Daugiausia buvo paminėta šv. Kazimiero sukaktis ir Vilniaus miestas, parodant jį į įžgyuojančią Lietuvos kariuomenę.

D a b a r
p a t s l a i k a s
u ž s i s a k y t i
D I R V A !

TIKTAI GRAMERCY
Licensed and Bonded by N. J. State Banking Commission
Pasiūlo jums šiuos patarnavimus.
PILNIAI Į LIETUVĄ
Laikas siųsti pinigus — dovanas Velykoms.
Pristatymas garantuotas per 2 savaites.
100 rublių \$10.00.
Mokestis už orderį \$5.00.
Didžiausias orderis \$50.00.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Reikalauk mūsų 16 puslapių katalogo ir vaistų kainoraščių.
Mūsų 15-ti metai — Tūkstančiai patenkintų klientų.

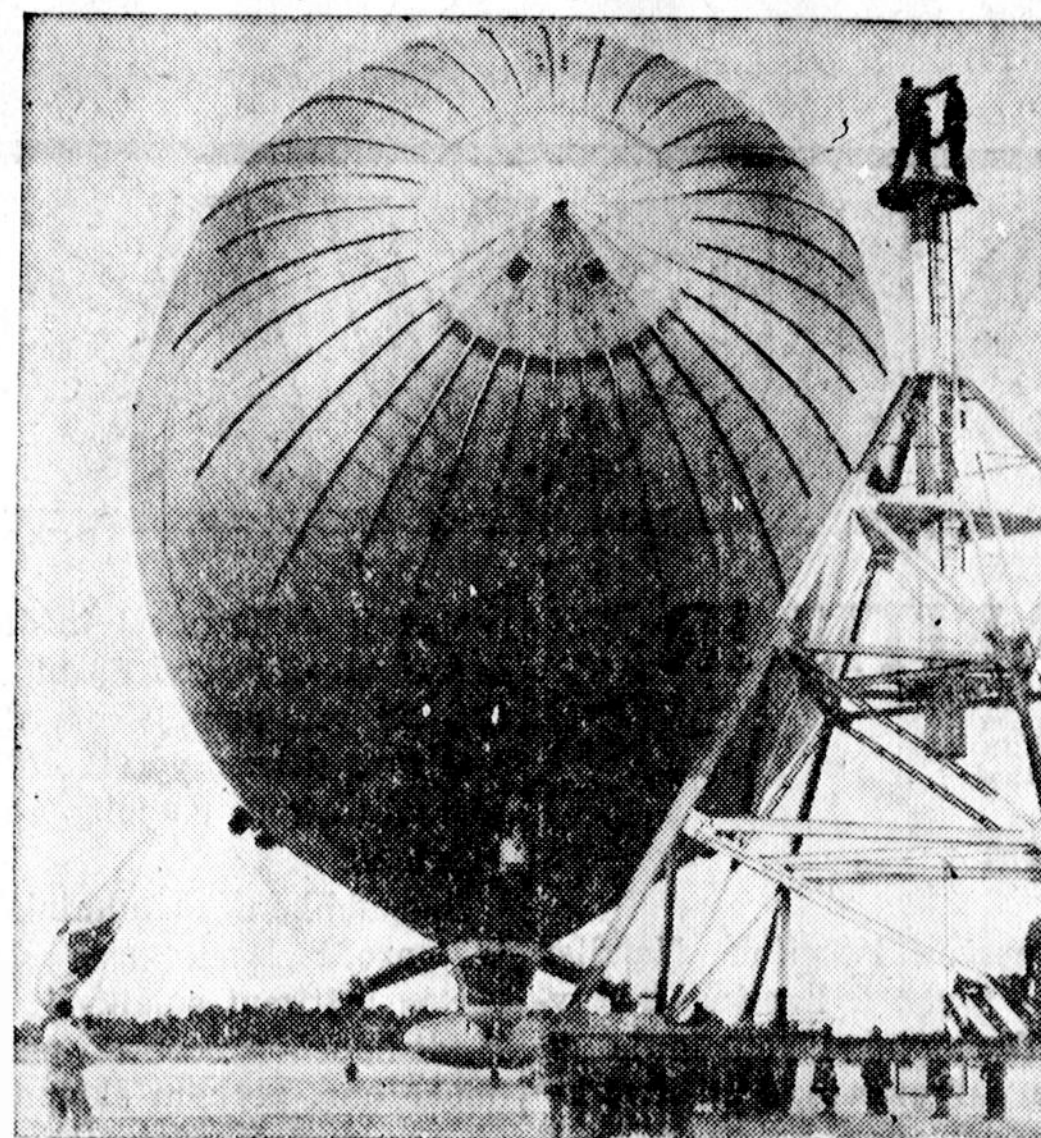
GRAMERCY
744 BROAD STREET,
Room 925
NEWARK, N. J.

Los Angeles radijo valandėlė,

kuriai nuo pat įsikūrimo pradžios vadovauja Br. Gediminas, dabar girdima iš tos pačios radijo stoties KLBA 1490 banga nauju, pakeistu laiku: kiekvieną šeštadienio rytą nuo 8:45 iki 8:15 val.

Kan. Antanas Steponaitis kovo 23 d. minės 50 m. kunigystės sukaktį. Sukaktuvininkas, 1957 m. vasarą atsikėlęs į šv. Kazimiero parapiją, per palyginti trumpą laiką spėjo įsigyti plačiai išbarstytą lietuvių kolonijoj visų lietuvių pagarbą.

Minėtą dieną parapijos bažnyčioje kan. Steponaitis laikys iškilmingas padėkos Mišias. Po jų įvyks iškilmingi pietūs jubilieitui pagerbti.

JAV laivyno didžiausias cepelinas nusileidžia prie naujo kilnojamo priirimo stulpo Cherry Point, N. C. Šis 343 pėdų cepelinas turi viduj milijoną kubinių pėdų helijaus.

LOS ANGELES

Grįždami iš ilgos kelionės, J. ir M. Bačiūnai buvo sustoję Los Angeles mieste. LTS skyrius, pasinaudodamas šia proga, sudarė galimybę skyriaus nariams susitikti su p. Bačiūnais p. Žilinsko rezidencijoje.

P. Žilinskas, vienas iš ankstyvesnės kartos atstovų, buvo vienas iš pirmųjų, steigiant LTS skyrių ir pirmasis jo pirmininkas. Ir šandien p. Žilinskas laimėi gyvai dalyvauja visuomeniniame gyvenime, aktyviai pasireikšdamas LTS ir kitų organizacijų veikime.

Į p. Bačiūnų priėmimą susirinko gausus būrys vienminčių ir svečių, jų tarpe kons. Dr. J. Bielskis, prof. M. Biržiška ir kiti.

Ta proga J. Bačiūnas pasidalino savo kelionės įspūdžiais, kalbėjo apie kituose kraštuose gyvenančius lietuvius, jų rūpesčius, vergus ir pasisekimus. Kiekvienas klausydamas po pranešimo, patyrė, su kokių įsijauimu ir žinojimu p. Bačiūnas vienas lietuviško gyvenimo aprašas lygino ir vertino. Kiekvienas pajuto, kokią gilią prasmę ir reikšmę lietuvių turėjo ši p. Bačiūnų atlikta tautinė misija. Tai buvo ryšio sustiprinimas tarp išbarstytų lietuvių plytų.

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą šmet, kaip ir pernai, rengė Nepriklausomybės Tarka r ALTO skyrius.

Nepriklausomybės Talkos minėjimas įvyko savaite anksčiau ir jame dalyvavo gausus vienminčių bei Talkos bičiulių būrys. Malonu, kad Talkos bičiulių skaičius vis gausėja.

Minėjimas buvo pradėtas kan. Ant. Steponaičio malda. Pagrindinis kalbėtojas inž. B. Budgins išsamioji ir turiningoji kalboje šėlė lietuviško jaunimo aspiracijos ir būtinas sąlygas lietuviškumui išlaikyti ir Lietuvos nepriklausomybei atstatyti.

Gausiai aukota Nepriklausomybės Fondui. Aukos teberengamos ir toliau.

ALTO rengtas minėjimas suvėlavė žymiai mažesnių dalyvių skaičių, kaip praeitais metais. Minėjime pagrindinę kalbą pasakė L. Šimutis.

Los Angeles radijo valandėlė, kuriai nuo pat įsikūrimo pradžios vadovauja Br. Gediminas, dabar girdima iš tos pačios radijo stoties KLBA 1490 banga nauju, pakeistu laiku: kiekvieną šeštadienio rytą nuo 8:45 iki 8:15 val.

Kan. Antanas Steponaitis kovo 23 d. minės 50 m. kunigystės sukaktį. Sukaktuvininkas, 1957 m. vasarą atsikėlęs į šv. Kazimiero parapiją, per palyginti trumpą laiką spėjo įsigyti plačiai išbarstytą lietuvių kolonijoj visų lietuvių pagarbą.

Minėtą dieną parapijos bažnyčioje kan. Steponaitis laikys iškilmingas padėkos Mišias. Po jų įvyks iškilmingi pietūs jubilieitui pagerbti.

Rezistencinės Santarvės skyrius, kovo 2 d. susirinkęs prof. M. Biržiškos namuose, po ilgų ir karštų diskusijų sekantiems metams perrinko tą pačią valdybą: Šešplaukį, Pamataitienę, Raičienę ir Latvėną.

PHILADELPHIA

DR. V. KUDIRKOS MINEJIMAS IR NUSIPELNUSIŲ NARIŲ PAGERBIMAS

Kovo mėn. 9 d. A. L. T. S-gos Philadelphia skyrius visuotiniame susirinkime gražiai paminėtas Dr. V. Kudirkos 100-sis gimtadienis.

Prof. J. Puzinas, paminėjęs dr. Kudirkos jaunystės dienas ir jo atsivertimą, išsamiai apibūdino Kudirką, kaip publicistą, satyrininką, poetą, muziką, Lietuvos Himnos autorį ir t.t. Apisistodamas prie jo pasaulėžiūros, prof. Puzinas dr. Kudirką laiko liberalu, bet kurio dabartinio metu ne vieną veikiantį politinę grupę negalėtų savintis ir laikyti tos grupės pradininku, nes Dr. Kudirka buvo tik lietuvis, didelis patriotas ir besisielojęs lietuvių reikalais.

Malonu pasidžiaugti, kad prof. Puzinas, neperseniausiai Tautinės S-gos skyriaus nariams, skaitęs paskaitą apie Viltininkus, rado laiko ir vėl vietos tautininkus plačiau supažindinti su Dr. Kudirka.

Susirinkimo metu gražiai pagerbti naujai išrinkti, skyriaus garbės nariai: A. Kaniušis, Z. Jankauskas ir A. Tvaronavičius. Jiems įteikta, lietuviškomis spalvomis ir juostelėmis papuošti, atsižymėjimo ženklai-adresai.

Po susirinkimo, prie alučio, buvo švenčiama skyriaus garbės nario A. Tvaronavičiaus 70 metų sukaktis. Apie sukaktuvininką, kuriame vasario 24 d. suėjo 70 metų, kalbėjo, kaip daugiausiai su juo dirbęs, kitas skyriaus garbės narys — Z. Jankauskas. Prisiminęs, kaip sukaktuvininkas organizavo piknikus, rinko aukas Vilniui Vaduoti S-gai, 1940 m. rengė protesto mitingus prieš bolševikus dėl užgrobimo Lietuvos, sukaktuvininkui palinkėjo ilgiausių metų.

Skyriaus pirmininkas J. Česonius jubilieitui, už pasižventimą Lietuvai, įteikė Augustino — Lietuvos vaizdų albumą, kad nors iš nuotraukų matytų, kokia jau graži buvo Lietuva.

Taip pat tenka pasidžiaugti, kad į pobūvį buvo atsilankęs ir Liberty Federal Savings and Loan Association, pas mus vadinamo Lietuvių Banko, direktorius K. Čedėdas, kurio dėka, mes labai dažnai naudojames šio banko patogiomis patalpomis.

Padarius keletą skyriaus narių nuotraukų susirinkimas ir alutis baigtas.

Vasario 22 d. Pennsylvanijos Universiteto Houston Hall salėje įvyko L. S. S. Philadelphijos skyriaus susirinkimas. Pagrindinis kalbėtojas buvo p. Jaks Tyriss, tema — "Liberalizmas ekonominiame gyvenime". Paskaitoje klausytojai supažindinti su socializmu, kapitalizmu ir kitų ekonominių filosofijų dėsniais. antrąją jos dalyje išnagrinėti neo-liberalizmo pagrindai.

Po paskaitos buvo diskutuojami balandžio 26-27 d.d. Philadelphia rengiamų Studijų Dienų metu ruošiamas balius su programa koncertu ir šokiais. Tokio masto balius bus pirmas Philadelphiajį ir apylinkėse, į jį kviečiami visi lietuviai — studentai, moksleiviai, tėvai ir draugai.

banko patogiomis patalpomis. Padarius keletą skyriaus narių nuotraukų susirinkimas ir alutis baigtas.

P. M.

Vasario 22 d. Pennsylvanijos Universiteto Houston Hall salėje įvyko L. S. S. Philadelphijos skyriaus susirinkimas. Pagrindinis kalbėtojas buvo p. Jaks Tyriss, tema — "Liberalizmas ekonominiame gyvenime". Paskaitoje klausytojai supažindinti su socializmu, kapitalizmu ir kitų ekonominių filosofijų dėsniais. antrąją jos dalyje išnagrinėti neo-liberalizmo pagrindai.

Po paskaitos buvo diskutuojami balandžio 26-27 d.d. Philadelphia rengiamų Studijų Dienų metu ruošiamas balius su programa koncertu ir šokiais. Tokio masto balius bus pirmas Philadelphiajį ir apylinkėse, į jį kviečiami visi lietuviai — studentai, moksleiviai, tėvai ir draugai.

PITTSBURGH, Pa.

VASARIO 16 D. ŠVENTĖ

Pittsburgho lietuviai paminėjo įspūdingai. Nepaisant šalto oro ir gausaus sniego, miesto ir apylinkių lietuviai gausiai dalyvavo iškilmėse. Programą pravedė SLA pirm. P. Dargis. Su dainomis ir šokiais pasirodė šv. Pranciškaus akademijos studentės. Kalbas pasakė miesto burmistras D. Lawrence, kongresm. E. J. Holland, ALTO izd. M. Vaidyla iš Chicago ir ALB izd. J. Stančiškis iš Clevelando.

Povilas Dargis ir Vycių 19 kuopa šventę minėjo savo radijo programoje. Ukrainiečių radijo programoje, kurią veda M. Komachak, buvo sugrąžta Lietuvos Himnas, o vėliau programos vedėjas pasakė gražią kalbą apie lietuvių kovas dėl laisvės ir pabrėžė, kad tarp ukrainiečių ir lietuvių istorijos bėgy visad būvę draugiški santykiai ir bendri tikslai.

Aukų surinkta arti \$700. Už jas Pittsburgho Lietuvių Taryba nuoširdžiai dėkoja. Nespėjusieji jų įteikti prašomi siųsti izd. J. Grebliūnui, 245 E. 16 Avenue, Homestead, Pa.

Fr. Žilionis

NEWARK

Lietuvos nepriklausomybės 40 metų sukakties minėjimas

rengiamas š. m. kovo mėn. 23 d., 3 v. p. p. šv. Jurgio lietuvių salėje, Newark (180-2 New York Ave.). Kalbas pasakys: gubern. Robert B. Mayner, Kongres. Peter W. Rodino, Newarko majoras Carlin, A. A. Salvest, N. J. valst. gynėjo pad., Lietuvos atstovas Washington p. Kajeckas, prel. Balkūnas ir redakt. Tysliava. Meninėje programoje dainuoja: "Ritos" liet. ansamblis, vad. A. Kačanausko ir New York skautų Vycių oktetas, vad. M. Liuberskio. Solistai: Diana Mockeliūnas, Louis Stukas ir Fred Lucka.

Visi kviečiami atsilankyti, tautiškai atsisveikinti ir materialiai paremti Lietuvos laisvinimą. New Jersey Lietuvių Taryba

MARGUTIS

yra pat's seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUCIO metinė prenumerata \$3.00.

Margucio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

Kelionė į Pacifiko kraštus (14)

JAUKUS POBŪVIS TARP MELBOURNO LIETUVIŲ

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

North Melbourne įvyko Lituanistikos kursų mokslo metų pabaigė. Mokytojai mokiniams labai gražiai išdalinę kursų laikymo pažymėjimus. Po to buvau pakviestas padaryti pranešimą ir parodyti Margo filmą. Po vaizdo sekė ilgesnis pasikalbėjimas įvairiais klausimais.

Gruodžio 22 d. po pamaldu įvyko parapijos mokyklos lietuvių vaikų eglutė. Kalėdų senelės vaikams išdalinė dovanas. Po to turėjo būti parodytas Margo filmas, tačiau negalėjome reikiamai užtemdyti salės ir dėl tos priežasties filmo demonstracija negalėjo įvykti. Tuomet Melbourne Liet. Bendruomenės apylinkės pirm. p. Grigaitis perstatė mane, kviesdamas apibūdinti mer. lietuvių gyvenimą. Kaip paprastai, sekė eilė smulkesnių klausimų apie socialinį bei ekonominį Amerikos lietuvių gyvenimą ir jaunimą.

Po eglutės iškilnių su p. Kuncaitiene ir jos seserimi Matulionyte nuvykome į jų namus. Apžiūrėjus namą ir sodus, mudu pakvietė vakarienei. Abi seserys siūnė ko šilčiausius laimės ir sveikatos linkėjimus savo broliui daktarui Matulioniui, Boston, Mass. ...

Vakariene buvo labai jauki. Puikiai vaišinėmės, ir mūsų šeimininkės dar paliko šaltų barščių ir raudonų aviečių jų dideliam mėgėjui, bet į vaišes pavėlavusiam atvykusi prof. V. Žemkalniui. Jis atvyko kiek vėliau. Vakaras buvo šiltas, tad visi po to lauke susėdome pašnekesių prie kavutės.

Prof. Žemkalnis pasakojo, kad jam labai patikęs Margo filmas, o ypač vaidilos daina — Lida, Lida ... Panorėjo gauti dainos žodžius ir muziką. Pažadėjau paprašyti p. Vanagaitienės, kad jam prisiųstų adresu: Mr. V. Žemkalnis, 26 Irene St., North Coburg, Victoria, Australia. ... Taipgi jam labai patikusi vaidinimo ištrauka iš Balio Sruogos dramos, kurią filme atlieka Chicago Pelkių žiburėlio grupės aktoriai. Lyg atsilygindamas už tą, prof. Žemkalnis man įteikė jo verstą labai įdomią A. Tolstojaus 5 veiksmų tragediją "Jono Žiauriojo mirtis", prašydamas įteikti p. Vanagaitienei, idant ji pasiųlytų Pelkių žiburėlio trupei ryšį dieną šį veikalą suvaidinti Margo radio programoje.

Vėliau prof. V. Žemkalnis mums perskaitė dar daugiau sa-

vo paties parašytų trumpų, gyvų vaizdelių. Labai prašiau duoti juos man, kad galėčiau mūsų spaudai pasiūlyti kur panaudoti, idant ir platesnė visuomenė gautų progos susipažinti. Autorius pažadėjo kai kuriuos iš jų vėliau man prisiųsti, kai tinkamai sutvarkys: kūrinių esą tik ką parašyti ir dar galutinai nenušlifuoti. Pats profesorius atrodė labai gerai: nors jau yra grandpa, bet pažiūrėjęs turėtum pasakyti, kad jis pats dar jaunuolis. Perdaviau jam prof. M. Biržiškos sveikinimus iš Los Angeles, Calif. Gi Žemkalnis mane užvertė prašymais perduoti jo sveikinimus ir linkėjimus jo seniems draugams ar kokio bendro darbo pažįstamiems — M. Biržiškai, Barzdukui, Kolupailai, J. Kaminskui, Bielinui, Žalkauskui ir kitiems. Taipgi teiravosi, kur jie Australijoje galėtų gauti Motužų ir Margo filmus. Dėl Margo atsakiau, kad, kai tik p. Olis padarys daugiau kopijų, tai galėsime išsiųsti, o dėl Motužų filmo, tai tik patys broliai galėtų pasisakyti.

Jau gana vėlokai atvyko p. Baltrūnai parvežti mus į viešbutį. Bet šio vakaro įspūdių dar nesibaigė. Pakeliui sustojome aplankyti žinomą šokėją Danutę Nasvytę ir jos vyrą p. Gabriolavičių. Danutė yra daktaro Gudausko, Chicago gydytojo žmonos sesuo, kuriuodu kaip tik tuo metu leido savo atostogas Pietų Amerikoje ir iš kur Danutė ką tik buvo gavusi jų laišką.

Danutė Nasvytė išraiškios

šokių mokyklą turi savo bute, kur šalia jaunųjų lietuvių daug mokosi ir Australijos šokių. Gi jos vyras Gabriolavičius yra žinomas muzikas nuo seniau, dar iš Kauno laikų, ir dabar čia, kaip pirmas smuikininkas, groja Melbourne filharmonijos orkestre. Abu labai patenkinti savo darbais, gražiai įsikūrę, turi didelį namą su daug vietos aplinkui. Name yra didelis salonas, kur Danutė moko šokių savo mokinius ir mokes. Abu Gabriolavičiai siūnė linkėjimus daktarui ir ponai Gudauskams į Chicago, taipgi p. Jasinskams į Ocean City, N. J. ...

P. Baltrūnas teiravosi, kur galima gauti lietuviškiems choram naujų gaidų ir dar — kur dabar gyvena Amerikos lietuvis krepšininkas Mykolas Ruzgys? ...

Iš savo pusės dėkoju Baltrūnui už pavėžėjimą, o prof. Žemkalniui už jo parašytą labai brangią knygą "Kudirkos sąjūdis". Taipgi įteiksiu prof. M. Biržiskai jo siūnčiamą plotelį iš Lietuvos ir gelelę iš Australijos. Nemažesnis dėkui Danutei Nasvytei Gabriolavičiui už puikią knygą "The Art of Albert Namatjira", — tai aborigino menininko paruoštas spalvotas leidinys. Gi A. Krausui dėkoju už gražią knygą "Atolas".

Per Kalėdas atsilankėme į kun. Vaserio bažnyčią, kur Čelnos Dainos choras giedojo lietuviškas Kalėdų giesmes ir Pulkim ant kelių. Giedojo puikiai, tartum klausytum Clevelando žiurioniečių. Kun. Vaseris pasakė tai dienai pritaikintą pamokslą.

Popiet — kalėdinis pobūvis pas p. Krausą, kur susirinko daug tautiečių. A. Krausas turi nuosavą namą ant kalno, iš kur toli matyti apylinkė, o žemai teka upė, ir man pasivaideno, lyg tai būtų Nemunas. ... Antanas Krausas yra stambus Melbourne lie-

tuvių kultūrinis šulas. Jis savo name išlaiko lietuvių šeštadienį mokyklą, turi sudaręs stambų lietuvišką knygyną, laikraščiais ir knygoms aptarnauja ne tik Melbourne lietuvių, bet ir visą Australiją. Prie bažnyčios yra dar kitas knygų platintojas, gaila, neatsimenu pavardės, išlaikąs laikraščių ir knygų kioską.

Per šį pobūvį man buvo įteiktas labai meniškai išpuoštas sveikinimas-adresas: "Mielieji mums Neo Lituania, Filiae Lituania ir Jaunosios Lietuvos korporantams-tėms siunčiame per mūsų brangų svečių ir bičiulį p. J. J. Bachuną kolegiškų sveikinimų ir linkėjimų 1958 metams. Vivat, crescat, floreat!" Pasirašė: J. Valys, J. Meiliūnas, A. Krausas, Ig. Alekna, 1957 m. gruodžio mėn. 25 d., Melbourne, Australia

Vieną dieną vakariene buvo pas p. Mariją Gudeliene. Vėliau čia atėjo ir susitikau kalbininko K. Būgos jauniausįjį brolį, taipgi Adomą Šukį, kurio žmona yra slaugė, o sūnus inžinierius. Sutikau p. Žilinskienę, kuri dirba kaip social worker. Ir daug prisirinkau magaryčioms sveikinimų: —

Nuo Būgos — labų dienų kun. J. Prunskiui ... Nuo Gudeliene — labų dienų Petriui Gudeliui ir Rūtelei Chicagoje, taipgi sveikina Ed. Gruzdą ... Matukaitienė siūnė linkėjimus Dr. Girniukaitienei, Detroito ... Mano dėdei Pranui Sabaliauskui linkėjimai iš jauno žmogaus, drauge gyvenusio Vokietijos stovyklose — p. Geštarto, kuris dabar gyvena Melbourne ... Ignas Alekna sveikina Vileniškį ir Vaičaitį Bostone, taipgi Alekną Clevelande.

Jonas Valys iš Melbourne, dabar dirbas pašto įstaigoje, sveikina mieluosius draugus: Clevelande — Gaidžiūną, Stasį Astauską, Reginą ir Vytautą Orin-

Prezidentas Eisenhoweris sveikina geriausią metų mokytoją Miss Jean Listerberger iš Ates, Ia. Vidury švietimo sekretorius Marion Falson.

tus, Los Angeles — Aleksandriūną, New Yorke — Vincą Rastenį, Bronių Nemicką su šeima, Antaną Seniką, Povilą Ališauską ir Vyt. Abraitį, Bostone — Justą ir Bronę Vaičiūčius, Chicagoje — Dr. Bronių Dirmekį ir Dr. Joną Paplėną ...

Teko man patirti ir net dokumentaliai susipažinti su kai kuriais Melbourne lietuvių kolonijos vidiniais nesklaidumais. Tai iš mano aplankytų lietuviškų kolonijų Australijoje buvo vienintelė vieta, kur tokių nesklaidumų matyti ir kur esama noro lietuvių gyvenimą tarpusavyje drumsyti. Tai yra beprasmiški ir niekam nenaudingi ir nieko nepasiekia dalykai. Australijos lietuvių ir taip jau pačios geografijos yra plačiai išbarstyti po šį didžiulį kontinentą. Jeigu jie dar barstytųsi ir savųjų tarpe, nepajėgtų nugalėti pasitaikančių asmeniškesnių ir vieningai nesugyventų, tai greit pakriktų, kaip Grigo bitės.

Virš visų partinių ar grupinių interesų turi stovėti Lietuvos ir lietuvių tautos, kaip neskaldomo junginio, reikalai. Tegul visos organizacijos, visos grupės atranda bendrą kalbą visuose, visus lietuvius liečiančiuose reikaluose. Tegul niekas nebando savų grupinių interesų primesti visai kolonijai. Galima girti, galima reklamuoti savo grupę, bet negalima reikalauti, kad visa kolonija aiški, kad ir kažin kaip maža ji būtų, grupinius reikalus laikytų bendrais visų lietuvių reikalais.

Melbourne ir Geelongo skautų stovyklaviečių p. Bladzevičiaus ūkyje, man nebeįstėjo laiko aplankyti stovyklą ir jos vadovą psknt. E. Pankevičių, Džiugo tunto tintiną. Labai norėjau ir nuširdžiai atsiprašau, kad negalėjau.

BESIRŪPINANTIEMS SUVALKŲ KRAŠTO LIETUVIAIS

Knygų siuntimas dar neviskai aiškioje būklėje. Tai paaiškėjo, pradėjus siųsti knygas Punsco lietuviams. Knygos, išsiųstos iš Rochesterio gruodžio mėnesį, vasario 9 d. dar nebuvo ten gautos. Taip pat negautos L. Dambriūno praeitą vasarą išsiųstos knygos.

Prašymas iš Punsco. Siųskite knygas registruota siunta. Tada tikrai nepažaus. Jei lenkų kontrolei jos bus nepriimtinos, siuntinius bus grąžintas siuntėjui. Šiaip, jei bent viena knyga kontrolei nepatinka, žūsta visas siuntinys.

Informacijos, gautos JAV pašte. Knygų siuntinėlio, kaip ir kitų siuntinių į Lenkiją, įvertinti negalima. Galima siųsti registruotą siuntinėlių (kaip registruotą laišką), bet tada aukščiausias siuntinėlio svoris yra 4 svarai ir 6 uncijos, o persiuntimo kaina 2 doleriai ir 60 centų. Pražuvus tokiame siuntinėliui, paštas išmokėtų 8 dol. 40 centų. Tačiau toki siuntinėliai nebus.

Siuntiniai, jei nesuvenčiami oro paštu, į Lenkiją eina tris mėnesius.

Punsco lietuvių parapija ir apylinkės lietuvių džiaugiasi klebonu sulaukę lietuvių kunigo Šuminskio. Amerikos lietuvių kun. Šuminskiui linki geriausios sėkmės ir Dievo palaimos nelengvoje pareigoje, kur dirbti reikės, nekartą sutinkant nuožmius lenkų, ypač partiečių, žvilgsnius.

Garbė ir padėka Amerikos lietuvių dvasininkams, kurie prisidėjo, kad Punske būtų gautas lietuvių kunigas.

Punsco lietuvių choras, vadovaujamas Vinco Valinčiaus, yra davęs koncertų Varšuvoje, Liubline ir Balstogėje, neskaitant dažnų vietinių pasirodymų.

Nuo ateinančių mokslo metų pradžios Valinčių kaime, Punsco valsčiuje, bus taip pat lietuviška mokykla. Įdomu, kad kaimo gyventojai yra visi lietuviai, bet veik pusė kaimo gyventojų, įkalbėti lenkų kunigų, prašė lenkiškos mokyklos. Motyvas: "kas lietuviška — tas komunistiška", pagal lenkų kunigus. Dalis kaimo žmonių patikėjo. Tačiau vieno patrioto ir veiklaus lietuvių pastangomis buvo įsikvota lietuviška mokykla, nors jam buvo grasinama iš partijos pareigūnų, kad jis būsiąs išsiųstas Tarybų Lietuvon, jei nesiliaus darbavęsis lietuviškumo labui. Inkriminuojantį laišką partijos būstinėn pristatė lenkų kunigas.

Kun. P. Aleksa iš Oregono aukojė 3000 maldaknygių Suvalkų Krašto lietuviams. Jau duoti Balfui įgaliojimai maldaknyges, esančias Regensburgėje, iš sandėlio išimti ir persiųsti.

Tai atlikęs kan. Končias parėdymu Balfio įgaliojimai Muenchene. Maldaknygės persiunčiamos Balfio lėšomis.

Kun. P. Aleksos auka yra labai didelė, ir ji aukojama katalikybės ir lietuviybės gerovei ten, kur ji tikrai be galo reikalinga.

Yra tikra, kad Suvalkų krašto lietuvių, gavę maldaknyges, labai džiaugsis ir kun. P. Aleksos auką begaliniai įvertins, lygiai kaip ją įvertina ir visi katalikybės ir lietuviybės reikalams jautrūs Amerikos lietuviai.

Bronius Krokys

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos reikalingais iliustruoti ir Lietuvos karių atsiminimus iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

KELIAUTOJAS PASAKOJA

DVI DIENOS RENO MIESTE

Pro lėktuvo langą žiūriu į tolstančią Chicago. Šaltą ir nykią. Dar matyti, kaip didžiulis ežeras padengtas rūko skraiste. Ji nutolsta į neužmatomą tolumą.

Dar žvilgsnis į miestą, ir mes pasineriame tamsoje. Nebematyti nė baltų ūkių, nė milžiniškų kukurūzų laukų, nė apačioje esančių lygumų ir kalnų. Monotoniskai ir įkyriai užia keturi lėktuvo varikliai.

Skrendu dviem dienomis į Reno, Nevadoj. Turiu valandai darbo, dviem dienomis kelionės ir dvi dienas atostogų.

Reno mieste jau esu buvęs, todėl kelevius pasitinką plakatai, kad "Reno — didžiausias mažas miestas pasaulyje", manęs jau nestebina. Esu jį matęs anksčiau ir pažinęs jo vertę. Dabar mane stebina pavasaris. Šiltas, švelnus vėjelio dvelkimas pasitinka atvažiuojančius. O taip neseniai palikau speigą ir drėgmę, kaulus veriantį vėją.

Kalnų ir dykumų apsuptas miestas švenčia pavasarį. Įsijungiu ir aš pavasarinę nuotakon. Išsinuomuoju mašiną ir pasileidžiu į kalnus. Gražius ir sniegu padengtus.

Nesu buvęs Nevados sostinėje — Carson miestelyje. Jei nebūčiau anksčiau pasi-

žiūrėjęs į žemėlapi, tai gal ir nebūčiau jo pastebėjęs. Keletas krautuvų, keletas namų, pora lošimų namų ir keli administracijos pastatai. Ne, nesuklydau. Aukštai iškelta vėliava sako, kad čia darbuojasi valstybės gubernatoriaus.

Mane kalnai ir sniegas vilioja daugiau, negu vaikščiojimas po šio miesto gatves. Pasuku tarpeklin ir noriu priartėti prie viršūnių. Bet pastangos bergždžios. Vulkaninės lavos ir pelenų gūbriai pagaliau uždaro kelią. Išsineriu į atvirą dykumą ir stebiu besileidžiančią saulę. Tolumoje blyksi spalvotos Reno šviesos.

Šoninėje gatvėje patraukliai atrodo kinietiškas restoranas. Sienos ir lubos dekoruotos kinietiškais ornamentais, tinklais, pikantiškais paveikslais. Pasitikiu senutės padavėjos skoniui ir greitai laiku prieš mane atsiranda puodelis arbatos ir visokio maisto.

Paduotas maistas atrodo nekaip, bet skanu. Duodu senutei, už greitą patarnavimą, dolerį arbatpinigių. Senutė ilgai lankstosi, mane palydi pro duris, ir vėl lankstosi.

Galvoju, gal skurdžiai gyvena, tai mano duotasis doleris labai pravers. Ryt vėl atei-

siu čia pat valgyti.

Naktis ilga, o lošimo klubai labai patrauklius. Pradedu odiseją per ruletės stalus. Kadaise čia esu palikęs nemažai pinigų. Nors pamoką žinau, bet yra nežmoniškas noras vėl patikrinti laimę.

Esu lošęs kituose miestuose — Las Vegas, San Juan, Havana, todėl ta pamoka tokia aiški, bet pabandyti vistiek reikia. Traukia, kaip magnetas.

Reno elegantiškumu nepasizymi. Prie to paties stalo lošia išsiųsčiusios ponios, nežinia kur skubą turistai, filmų artistai, o taip pat tris dienas nesiprausę ir nesiskutę kasyklų darbininkai.

Įsijungiu į lošimą. Bandau laimę ir negaliu sakyti, kad ir dabar sektųsi. Keičiu stalus, keičiu klubus. Laikas bėga, tolumoje jau brūksta aušra.

Esu vėl savo viešbutyje. Ten vyksta turtinga programa. Būrys mergaičių improvizuoja sūkurio šokį. Būrys vyrų ir moterų stengiasi atsižvelgti praloštus pinigus. Aš esu jų tarpe, tačiau akys jau reikalauja poilsio, bet dar vis matau savo nakties draugus, vis besidarbuojančius prie žalių stalų ...

Rytas. Pusryčiai Reno mieste naujiena. Po naktiečių žmonės pasirodo tik vėlesniems priešpiečiams. Taigi pusryčiams neapsimoka nė kiaušinėlis kepti.

E. LAUKYSTA

garsus savo kalnų institutu. Ten ir susirandū man reikalingus žmones.

Pasikalbėjimas trumpas ir draugiškas. Aukštas profesinis lygis atsispindi šių žmonių kalbose. Todėl greit susitvarkau man rūpinimus reikalus ir patraukiu atgal į miestą. Galvoju apie gerus pietus, apie tą senutę kinietę, už dolerį taip man nuolankiai dėkujančią.

Pakeliui dar sustojau kazino pabandyti laimės. Pasimu už pora dolerių dešimtukų ir atsargiai statau ant numerių. Šalia manęs sėdi senyva moteris ir lošia ... penkinėm, dešimtinėm ... Prieš ją ant stalo didelė krūva — gal tūkstantis, gal daugiau. Įsižiūriu į jos veidą ... ir man praeina noras daugiau kinietiškus pietus valgyti. Juk tai ta pati senutė padavėja, kuriai vakar daviau dolerį, ir kuri už tą dolerį tiek man lankstėsi ...

Sekantį rytą palieku netikrų vertybių, netikrų ištuokų, netikrų santuokų, netikrų brangenybų ir netikrų blondinių miestą. Pilno paukštis veržiasi tiesiai į saulę. Iš lėktuvo matau saulėtą viršūnę ir šešėlių apgaubtus tarpukalnius. Tolumoje išdriskusios vulkaninio smėlio ir druskos dykumos.

Sudiev apgaulingas Reno!

Gydytojas erdvėse (3)

SKRAIDYMO SĄLYGOS IR AVIACIJOS MEDICINA

J. RAMUNIS, Capt. USAF (MC), Flight Surgeon

Šiandieną modernaus lėktuvo kabina prikimšta įvairiausių instrumentų. Ir dauguma jų veikia elektromagnetinių bangų principu. Be šių instrumentų modernus lėktuvas būtų kaip be rankų, be akių ir be eilės kitų pojūčių. Be jų modernūs lėktuvai gali tik vieną daryti: skubiai leisti žemyn į pirmą pasitaikiusį aerodromą, jei gamtos sąlygos yra patogios. Jei ne, jei oras nepalankus, belieka tik sėdėti parauštu. Todėl suprantama, kodėl modernūs lėktuvai turi visą eilę instrumentų, dalinai vienų kitus pavaduojančių, kad daliai jų sugedus, lėktuvas galėtų dar bent nusileisti artimiausiam aerodrome net ir nepalankiam orui esant.

Grynai su mediciniškom problemom begimstanti aviacija susidūrė kiek vėliau, jau šiek tiek pažengus pirmyn, kai pirmą kartą skraidymo sąlygos nebeatitiko tų gyvenamųjų sąlygų, kokios yra žemės paviršiuje. Jau vieni iš pirmųjų lėktuvų pastebėjo, kad pakilus į didesnę aukštį, žmogus pradeda kažką keistai jausti, tampa lyg savotiškai girtas, nebesiorientuoja tinkamai padėtyje, o kartais net ir apalsta be suprantamos (tiems laikams) priežasties. Pastebėta, kad šie pasikeitimai įvyksta pasiekus virš 10,000 pėdų, kad jie vis smarkėja kylant į viršų ir, kad nors ne kiekvienas žmogus vienuodu stiprumu yra paveikiamas, bet kad galų gale kiekvienas apalsta. Tik gal vienas pažėgia kiek aukščiau pakilti, negu kiti. Priežasties ieškoti ilgai nereikėjo, ji buvo greit surasta: tai oro, teisingiauariant deguonies, trūkumas kylant į viršų.

12,000 pėdų aukštyje atmosferoje tūpė tik pusė deguonies kiekio, kuris randamas žemės paviršiuje, jūros lygyje. 20,000 pėdų aukštyje tenai bėra tik vos 1/3 deguonies, ir dauguma žmonių šitame aukštyje tenai jau po 5-10 minučių, nors reti individualai, ilgesnį laiką "išgyvenę" šitame aukštyje, gali vis dar valdomai išlaikyti sąmonę. Yra žinoma, kad Pietų Amerikoje viena indėnų giminė, per kartų kartas gyvenusi 18,000 pėdų aukštyje, gali jame dirbti sunkų fizinį darbą be jokių kvėpavimo aparatų. Gi dauguma žmonių, patekę į šį aukštį, apalptų vien tik kelias minutes pavaikščioję!

Kylant dar toliau į viršų, žmogaus prisitaikymo prie aplinkos galimybės labai krinta ir apie 20,000 pėdų laikoma aukščiausia riba, prie kurios žmogaus organizmas dar gali prisitaikyti. Virš šio aukščio, aukščiau ar vėliau, kiekvienas nustos sąmonės, nežinot, kiek jis būtų prie aukštųjų prisitaikęs.

30,000 pėdų aukštyje pilna sąmonė išlaikoma tik apie 30-60 sekundžių, priklausomai nuo pritaikymo, prisitaikymo. Gi po 2-3 minučių net ir geriausiai prisitaikęs žmogus bus jau apalptas, visai be sąmonės. Reikia skirti pilną sąmonę, kol žmogus pilnai orientuojasi kas aplinkui darosi, ir visišką sąmonės netekimą, apalptumą.

Suprantama, daugumoje atvejų antrasis periodas bus kiek ilgesnis. Kylant aukštyn abu trumpėja ir artėja vienas prie kito, kol maždaug 42,000 pėdų aukštyje, abu jie tampa identiški, tai yra — tarpinio periodo nebelieka, jis visai išnyksta. Šis periodas, — laiko tarpas, kiek žmogus gali išbūti įvairiausiose aukščiose prieš apalpdamas, labai smarkiai trumpėja ir 42,000 pėdų aukštyje pasiekia savo ribą — nuo 9 iki 15 sekundžių. Vidurkis apie 12 sekundžių. Tai tėra tik toks laiko tarpas, kuris reikalingas kraujui iš plaučių pasiekti smegenis. Šis laiko tarpas toliau nebetrumpėja ir tai

dėl suprantamų priežasčių: šitame aukštyje (42,000 pėdų), veniniame kraujuje yra jau daugiau deguonies, negu kad atmosferos ore!

Perėjęs per plaučius, net ir veninis kraujas, dar netenka kiek deguonies, nieko iš oro nebegaudamas. Tāt ir sąmonė trunka tik tiek laiko, kol toks kraujas pasiekia smegenis. Taigi, sąmonė išlaikoma, tik priklausomai nuo kraujo cirkuliacijos greičio, o ne nuo deguonies kiekio. Šitame aukštyje, praktiškai sumetimais, oro deguonį galime skaičiuoti nuliui. Čia veninis kraujas turi tiek pat deguonies, kaip ir aplinkinis oras, tad panaudojamas deguonis, (skirtumas tarp tų abiejų kiekių) yra nulis. Nuo 42,000 pėdų aukščio sąlygos, kiek tai liečia atmosferos deguonį, nebesikeičia, net pasiekus ir tarpplanetinę erdvę.

Mes jau šiandieną susiduriame su visom tom problemom, su kuriom susidursime ir tarplanetinėse keliuose, nes "normalūs" kariniai lėktuvai, — ir tai ne kokie nors bandymų modeliai — jau nuolat skraido aukštyje, didesniame negu 42,000 pėdų. Net ir man, eliniam piliečiui, nepretenduojančiam į jokius atsiekimus, teko būti aukščiau šios ribos.

Kiek vėliau, jau pradėjus skraidyti sprausminiais lėktuvais, buvo susidurta ir su kita, ne kiek mažiau svarbia, bet mažiau žinoma problema. Būtent, kylant į aukštį, oro spaudimas nuolat krinta. Ir tai labai smarkiai, kol pasiekiamas toks aukštis, kur spaudimas yra toks žemas, kad plaučiuose nuolatini esantieji vandens garai išsilygina su aplinkos oro spaudimu ir patys vieni "pripildo" visus plaučius. Žmogus ima lyg ir skęsti, dūsti ir trokšti savo paties organizmo garuose.

Nuo 52,500 pėdų aukščio anglies dvideginis bei vandens garai pilnai užpildo visus plaučius, nebepalikdami vietos deguoniui. Nuo šio aukščio, nežinot, kiek žmogus bekvėpuotų, jis ne trupučiuo deguonies nebeįtrauks į savo plaučius. Skirtina nuo 42,000 pėdų aukščio, nes ten šiek tiek deguonies plaučiuose dar yra, nors jau ir mažiau, nei veniniame kraujuje. Nuo 52,500 pėdų aukščio deguonies ne kiek nebėra!

Jei oro spaudimą jūros aukštyje skaičiuoti pastovų — 760 mm gyvsidabrio, tai 20,000 pėdų aukštyje šis spaudimas jau krenta iki 349.1 mm gyvsidabrio, 30,000 pėdų aukštyje bus tik 225.6 mm, 42,000 pėdų aukštyje — tik 127.9 mm, 52,500 pėdų aukštyje — vos tik 77.4 mm, o 63,000 pėdų aukštyje — vos tik 46.9 mm gyvsidabrio.

(Bus daugiau)

Ar įstoja į
VILTIES
draugiją?

KAD JOSŲ GIMINĖS IR ARTIMIEJI GAUTŲ SIUNTINĮ — DOVANĄ VELYKOMS

JŲ BŪTINAI IŠSIŪSKITE NEATIDELIOJANT!
Siuntiniu — dovana šventėms pradžiuokite savo artimuosius!
SIŪSKITE SIUNTINIUS DABAR!

NAUDOKITES PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIOS IR SKUBIOS FIRMOS
GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583
(Licensed by USSR)

PAGAL SUTARTI, SUDARYTA SU INTURISTU, FIRMA TEISĖTA SIŪSTI SIUNTINIUS
I VISAS SSSR RESPUBLIKAS IR LIETUVĄ.

Visos išlaidos, įskaitant muitą, apmokama firmos įstaigoje. Siuntinius galite atsiųsti paštu.
SIŪSTI GALIMA TIK NAUJUS DAIKTUS.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS. KIEKVIENAS SIUNTINYS APDRAUSTAS.
ISTAIGOJE DIDELIS PASIRINKIMAS PREKIŲ.

Afidaryta kasdien nuo 9 v. ryto iki 6 v. vak. Sekmadieniais iki 4 val.
Klientų patogumui skyriai atidaryti sekančiuose miestuose:

116 East 7th Street, New York, N. Y. Tel. YU 2-0380

11339 Jos. Campau 900 Literary Rd.

Detroit 12, Mich. Cleveland 13, Ohio

Tel. Townsend 9-3980 Tel. Tower 1-1461

632 W. Girard Ave.

Philadelphia 23, Pa.

332 Fillmore Ave.

Buffalo 6, N. Y.

Tel. Walnut 5-8878

RAUDONIEJI VIDURAMŽIAI

TAI YRA

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VIDURIO
RAGANŲ MEDŽIONĖS

KRONIKA

PARASĖ

JONAS GIRDŽIUS - KLAUSUTIS

Knyga jau gauta Dirvoje. Ji yra 300 psl. ir kaštuoja
po \$3.00, gi kietais viršeliais \$3.50.

Dirva yra vienintelis jos platintojas JAV. Prašom
knygą tuoj užsisakyti, kad galėtume artimiausiu
laiku išsiųsti.

INVESTAVIMAI IR JŲ FONDAI

Rašo teis. V. K. BANELIS

Jau ilgesnį laiką gyvendami Amerikoje bei Kanadoje, veik visi apsipratome su esamojo gyvenimo apraiškomis, daugiau ar mažiau pajuntame tiek kultūrinio bei ekonominio veikimo pulsą. Dažnai užtinkame vietinės spaudos puslapiuose didesnius aprašymus bei atsiliepimus apie krašto ekonominę padėtį bei pasireiškiančius linksmesnius ar liūdnusius tojo gyvenimo bruožus. Neretai pastebime atsiliepimus, kad šiuo metu yra labai parankus momentas visokiems kapitalo investavimams ir krašto besiplečiančiai industrijai.

Kas yra kapitalo investavimas?

Aplamai pas mus, lietuvių, investavimo sąvoka yra labai glaudžiai susijusi su nekilnojamos nuosavybės įsigijimu. Todėl namų ar žemės sklypo įsigijimas, atidarymas kurio nors parduotuvės, bižnelio ir yra paprasčiausias, lietuviams priimtiniusias bei suprantamiausias kapitalo investavimas. Vis dėlto vakarų civilizacijos pasaulyje, kur finansinės institucijos bei mokslai yra toli pažengę, tokio investavimo supratimu nepasitenkina. Tiek Amerikoje, Kanadoje bei Vakarų Europos valstybėse kapitalo investavimas yra ne daugiau, kaip turimo kapitalo, sutaupytą patikėjimas privačioms, bet valdžios kontroliuojamoms finansinėms institucijoms, kurios suteiktą kapitalą re-investuoja į krašto pramonę ir tuo pačiu įgalina gauti didesnius pelnus dividendų forma, negu ji laidoja bankinės įstaigos.

Pačio kapitalo investavimo yra ir mūsų gyvenamame krašte kelta forma. Amerikoje privatus investavimas turi labai svarbią reikšmę, nes krašto ekonomiją paremta privačiu kapitalu bei privacia iniciatyva. Todėl ekonominiu požiūriu pačiam kraštui turima pažanga užtikrinti ir toliau vystyti didžia dalimi ateina finansinės institucijos, kurios daugumoje yra privatinės.

Privatų finansinių įstaigų grupei tenka priskirti ir investavimo institucijas su savo fon-

vimo institucijas su savo fondais, kuriuos čia stengsiuosi plačiau paliesti.

Dažniausiai žmonėms tenka susidurti su vad. **investmentų bendrovėmis**, kurios savo turima finansine politika yra skirstomos į paprastąsias (open-end) ir uždaras (closed end). Paprastose kalboje žmonės tos bendrovės yra žinomos, kaip **investavimo fondai**, angliškai — **MUTUAL FUNDS**.

Investavimo Fondai yra atskirų kapitalų telkinys, kuris yra federalinių bei atskirų valstybių įstatymų kontroliuojamas ir investorius įgalina, sumažinus rizikos momentą iki minimumo, turimą investavimą sėkmingai auginti ilgesnį laikotarpio ribose. Trumpai išsireiškus, investavimo fondai duoda tinkamą galimybę pasinaudoti profesionaliniu finansiniu pataravimu, netiesioginiu investuojant kapitalą, sutaupus į Amerikos industriją.

Paprastosios (open end) investavimo bendrovės turi savo atskirą sektorių Amerikos biržos akcijų prekiavimo institucijose. Jų fondai nėra savo akcijų skaičių suvaržę įstatymais ir jas galima įsigyti kiekvienu metu, pagal esamą dienos kursą biržoje.

Paprastosios investavimo bendrovės ir jų fondai dažnai į savo portfolio įjungia labai mažą % bankinių paskolų bei bonų, nors Investment Company Act of 1940 jās leidžia turėti iki nustatyto dydžio. Pardavimo-pirkimo skirtumas tuose fonduose daugiausia svyruoja nuo 7 1/2-8 1/2 akcijų kainos. Akcijų vertė atskiruose investavimo fonduose yra kasku liuojama du kartus kas dieną biržos pasireiškime ir jų kvotacija galima rasti didžiojoje dienraščiūose.

Uždaro investavimo bendrovės ir jų fondai skiriasi tuo, kad dažniausia turi iš anksto nustatytą parduodamų akcijų skaičių. Akcijų įsigijimas yra įmanomas tik vad. "iš rankos ir ranką" būdu arba atvirame biržos prekyvime. Atskiros uždaro bendrovės savo šerų nėra įpareigos

supirkti. Akcijų vertė priklauso ne tik nuo esamos jų vertės, bet ir nuo paklausos. Dauguma jų susikūrė 1920-29 m. laikotarpyje ir po depresijos naujų veik neatsirado. Jas pakeitė per paskutinius dešimtmečius paprastosios investavimo bendrovės, kurios labai išaugo ir išpopuliarėjo. Dabar jų skaičiuojama virš 200.

Visos **Investavimo bendrovės** bei jų **Fondai** yra reguliuojami federalinių bei atskirų valstybių vad. Blue Sky įstatymų. Iš jų yra paminėti Securities Act of 1933; Securities Exchange Act of 1934 ir jų papildymai 1936, 1942 m. Investment Company Act of 1940. Visus, su mokesčiais susijusius reikalus tvarko pagal Revenue Act of 1942 (Supplement Q).

Kaip matome visos tos rūšies bendrovės bei fondai yra kontroliuojamos bei apsaugomos federalinių įstaigų ir įstatymų. Pats investavimo metodas yra labai paplitęs amerikiečių tarpe, kurie turi tik vidutines pajamas ar sutapas.

(Bus daugiau)

AR NEVERTA PASVARSTYTI?

Kartą darydamas svarbius nutarimus Amerikos garsus prezidentas Woodrow WILSON yra išsitaręs, kad "visuomet nauduju ne tik savo protą, bet ir tą, kurį galiu pasiskolinti".

Ta mintis yra labai reikšminga investavimo srityje. Visi pastebime esančią **INFLIACIJĄ** ir mūsų uždirbamų bei taupomų pinigų pirkimo galios mažėjimą. Padėtis reikalauja rimtesnio apsvaistymo ir veikimo.

Dauguma finansinių ekspertų prieina nuomonės, kad reikšmingai sutinkamas **INFLIACIJOS** pavojus tik pasirenkant tinkamus investavimus. Paskutiniu dešimtmėčiu yra tiek Amerikoje tiek Kanadoje labai paplitęs investavimas į investavimo fondus — **MUTUAL FUNDS**.

MUTUAL FUNDS yra visiems taupytojams prieinami ir įgalina žmones dalyvauti Amerikos galinčiose industrijose pelnuose. Tuo pačiu rizikos momentas sumažinamas iki minimumo.

Visą informaciją teikiame lietuviškai bei angliškai bei įpareigojimų — Rašykite:

Vardas, Pavardė
Amžius
Adresas
KING MERRITT & CO. INC.
FOREIGN LANGUAGE DEPT.
391 Grand Avenue
ENGLEWOOD, New Jersey

ISTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakaandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, negu išmok už nuostolius.

P. J. KERŠIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAin 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 25:

JUOZO KAMAIČIO
IR JONO BALEIKOS,
ST. CLAIR SHOE STORE,
12915 St. Clair Ave.

Batų ir odos parduotuvė, didelės batų pasirinkimas ir žemės nės kainos negu kitur.

Siuntimui į Europą duodama nuolaida.

Batų taisymas paimamos ir pristatomos į namus be mokesčio.

Darbo val.: nuo 9 v. ryto iki 7 v. v.
Telefonas: GL 1-5873, butas — GA 1-7658.

Ar jau

įstoja į

VILTIES

Peenemiundės baltieji pirštai

PULKININKAS SU TRIM PAVARDĖM

Gauna naują uždavinį

Nuotykingiausia karo istorijos skyrių pulkininkas Wachtel pradėjo 1943 m. Didįjį Penktadienį. Telegrafas tikėjo priešlėktuvinės artilerijos mokykloje Rehricke, Meklenburgo provincijoje.

— Prisistatyti svarbiame asmeniniame pokalbiui. Axthelm, priešlėktuvinės artilerijos generolas.

Berlyne, Fazanų gatvėje, Axthelm, generolas prie vyriausiojo oro pajėgų viršininko, uždaro duris.

— Esate jau ką nors apie "Vyšnios kauliuką" girdėję?

Ne, pulkininkas Wachtel to dar negirdėjęs.

— Tačiau stiklinuką vyšninės aš mielai paragaučiau.

Generolas "suranda" bonką konjako ir įpila.

— Pone pulkininke Wachtel, sako generolas, numatyta pavesti jums sudaryti bandymų grupę. Su šia grupe, kuri vėliau bus išplėsta į pulką, tolmo veikimo šoviniams jūs turėsite apsaudyti Londoną.

Su tolmo veikimo šoviniais šaudyti į Londoną!

Pulkininkas, aktyvios tarnybos karininkas, savo tarnyboje jau daug ką buvo matęs ir pergyvenęs. Pirmajame Pasauliniame kare, tebedamas septyniolikos metų, gavo I-ojo laipsnio Geležinį Kryžį. Šiame kare kurį laiką vadovavo specialiam keltų junginiui Rytuose. Tie keltai buvo statomi Anglijos invazijai, vėliau panaudoti Ladogos ežere Leningrado puolimui. Tačiau šaudyti Londoną! Bepilotis lėktuvas, varomas turbininio motoro, su 1000 kilogramų sprogstamos medžiagos — tai vis dėlto staigmena.

— Kur tas viskas turi įvykti? — jis klausia.

— Ruošiamasi Peenemiundėje. Bandymai jau daromi. Kol kas pasisekimai menki. Jūs privalote visą reikalą tiek pastūmėti, kad "paukščiai" skristų, kad jūs galėtumėte šaudyti. Iki šių metų pabaigos jūsų vadovybėje numatyta sudaryti visą pulką. Taip pat jūsų uždavinys susirūšti su Belgijos-šiaurinės Prancūzijos srities oro pajėgų viršininku, kuris pasirūpins reikalingų šaudymo bazių įrengimu, jų statyba. Bandymai privalo būti daromi vien Peenemiundėje. Jūs galite gauti visus pageidaujamus specialistus.

Visam tam turite plačiausius įgaliojimus. Jums tereikia palaikyti ryšį su Generaliniu štabu ir karo aviacijos personaliniu skyriumi.

Pulk. Wachtel — Peenemiundės komendantas

Pulkininkas Wachtel gegužės 10 d. skuba Peenemiundėn. Pereina pirmąją postų liniją. Iš paskutinės valstybinio geležinkelio stoties važiuoja toliau dirbtuvių geležinkelio ir aerodromo komendantu lengva mašina. Pulkininkas leitenantas Stams pasiūnia savo automobilį naujam komendantui. Po to išduoda jam pažymėjimus, be kurių Peenemiundėje negalima nė žingsnio žengti.

Pirmiausia geltonai žalia liudijimą:
Oro pajėgų bandymo stotis. Liudijimas Nr. 2590. Pavardė: Wachtel, Vardas: Max, gim.: 6. 6. 1897 m. Rostocke, Laipsnis: pulkininkas, Dujokaukės Nr.: 2, ūgis: 178 cm. Atpažinimo ženklas: 1/štab. Res. Priešlėktuv. 704, Nr. 406 827.

Seka raudonas papildomas liudijimas Nr. 71.
Pagaliau atlapo ženklas su numeriu 3582.

Tai viskas. Oficialioji dalis baigta. Vienas iš karo istorijos skyrių atverčia savo pirmąjį puslapį.

Vieno vienintelio vyro rankose, vienoje asmenybėje, pulkininko Wachtel asmenyje, nuo dabar yra sukoncentruotos visos žinios apie vokiečių V-1 keršto ginklą. Ir ant šio vyro guli taip pat visas pavojus. Pavojus, kad šis Hitlerio keršto ginklas gali likti neveiksmingas.

Pirmasis bandomasis šūvis

Kai Wachtel persikelia Peenemiundėn, jis čia teranda keltą technikų ir raketų katalpultą. 1942 metų Kūčių dieną buvo pavykęs pirmasis bandomasis šūvis. Tačiau sekančiuose bandymuose variklis neveikė, kaip reikėtų. Jautrus iššūvio įrengimui neperneša stipraus spaudimo pasikeitimų, kurie susidaro "pulsuojanti" varomoms dujoms, t. y. kai jos nevisad vienuodu greičiu veržiasi.

Po kiekvieno iššūvio tenka ilgai užtrukti su įvairiais pataisymais. Pirmuosius šūvius jie paleidžia dar su paprastu paraku, vienam startui tiek jo sunaudodami, kiek Rusijoje visa armija per dieną iššauda.

Tai patyręs, Wachtel skrenda į Kiel-Bossau pas Walter, žymiausią vandenilio superoksidu variklių specialistą. Ir Walter pasiūlo savo T ir Z medžiagų mišinį, kuris jau naudojamas V-2. Taip pradėdami Peenemiundėje bandymai su keistuoju vamzdžiu ant šovinio nugaros.

Pirmomis dienomis V-1 neturėjo jokio noro skristi. Buvo vadinamas "žvyro akmenuku", nes beveik visi šoviniai nukrisdavo tuoj po starto — dažniausiai į Baltijos jūrą. Vėliau, suradus klaidą, pirmasis pasaulio tolmo veikimo šoviny pasikildavo ir leisdavosi pagal nustatytą planą.

1943 metų vasaros pabaigoje V-1 išvystymas buvo jau toli pažengęs. Peenemiundėje darosi ankšta. Dalis įrengimų buvo perkelta į Zempin — į kitą Usedom salos galą. Ten įruoštos stiprios, cementuotos iššūvio aikštelės. Kranai atgabeno garo katapultus — 42 metrų ilgio milžinus. Dažnai jau vienos dienos bėgyje išbandomos trys ar keturios "skraidančios bombos".

— Dėmesio 10, ... dėmesio 5, ... dėmesio 0! — Argi vamzdis ima staugti. Šoviny pasyla. Lėktuvas seka, kol jis atsimušęs į jūrą palieka žaislą, žvilgančią dėmę.

(Bus daugiau)

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigiai kainą atsispausdinti profinesines korteles, įvairias blankas, vakarams bilietus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

DIRVA — 1272 East 71 St.

Cleveland 3, Ohio

Tel.: HE 1-6344

DETROITO LIETUVIAI

DAIL. JUOZO PAUTIENIAUS KORINIŲ PARODA

Kovo 9 d. International Institute of Art at Detroit patalpose buvo atidaryta Kultūros Klubo globojama dail. J. Pautieniaus meno paroda. LKK pirm. R. Bilaitienė atidarius parodą, vicepirm. agr. A. Gilvydis apžvelgė dail. J. Pautieniaus gyvenimą, studijų eigą ir jo kūrybos raidą. Pakviestas tarti žodį, dail. J. Pautienius parėžė, kad rusų ir mongolų durtuvai neįstengė užgniaužti lietuvių kultūros apraiškų. Lietuvių kultūra įvairiais kūrybos pavaldais reikiams laisvajame pasaulyje, garsina lietuvių tautos vardą ir nuolat liudija jos brandumą laisvei ir nepriklausomybei. Kultūrinis ginklas esąs gal patis tikriausias lietuvių tautos kovojė dėl savo laisvės.

Kataloge pažymėti 35 darbai, kurie nėra vienodos vertės ir vienos meninio lygio, tačiau jų techninis apipavidalinimas rodo tvirtai nusistovėjusią ir gana savitą meninio kūrybos linkmę.

Paroda dar bus atidaryta ir kovo 16 d. 2-8:30 val.

LANKESI SLA PIRM. ADV. POVILAS DARGIS

Kovo 8-9 d.d. SLA pirm. adv. P. Dargis Susivienijimo vajuos reikalais lankėsi Detroit. Vietinė 352 kuopa jam pagerbė ukrainiečių Politinio Klubu patalpose kovo 8 d. suruošė pobuvį, kurį pradėjo kuopos pirm. F. Motuzas, pakviestas vicepirm. Ign. Kaunelį toliau vesti programą.

Pirm. adv. P. Dargis glaudai atpasakojo SLA istoriją, atsiradimo priežastis, steigėjų motyvus ir tikslus, kuriuos tolimesnis organizacijos vystymasis sukaupu pateisins. SLA išaugęs į pačią didžiausią fraternalinę organizaciją su 12,000 narių ir per 4 mil. dolerių kapitalu. SLA neapsiribojęs vien drauda, bet sudaręs ir visą eilę fondų, per kuriuos remias įvairius lietuvių visuomeninius, švietimo ir kultūrinis reikalus. SLA suvaidinęs stambų vaidmenį, atskleidiant nepriklausomai Lietuvai, ir vėliau, Lietuvai ištikusios katastrofos metu, ypač besirūpiadamas įkurdinti lietuvių, pabėgusių nuo bolševizmo.

Kuopos sekretorius A. Boreišis padarė platų Susivienijimo istorijos apžvalgą. Meninė programos dalis atliko kuopos prieauglis. Baletu studijos mokinė Miškinytė pašoko porą šokių, Mingelaitė, paskambinusi porą sudėtingesnių piano dalykelių, parodė savo jau tolokai pažengusią techniką. Grudis paskambino pianinu ir pagrojo akordeonu, Petrasukas pagrojo akordeonu ir kiti padeklamavo eilėraščių.

Po to Ign. Kaunelis supažindino svečią ir visus dalyvius su įžymesniais kuopos veikėjais ir nariais. Buvo pristatyti: Balčiūnai, J. Ambrozevičius, daktarė ir inž. Miškiniai, B. Kebaitienė, rašyt. Vyt. Alantas, dr. J. Karvelis, J. Pilka, A. Pilka, A. Baniotis, Grinius.

B. Kebaitienė, Balčiūnienė ir Baranauskienė pobūviui pagamino skanių užkandžių.

Kovo 9 d. pirm. adv. P. Dargis dalyvavo ALB "Lithuanian Voice" programoje ir per radiją kalbėjo detroitiečiams nurodymams, kad Susivienijimui ypač pageidaujamas jaunimas, kuris turėtų paveldėti jo turtus ir tęsti Susivienijimo darbus. Tą pačią dieną pirm. adv. P. Dargis dar turėjo pasimatymų ir tarėsi su visa eile kuopos veikėjų.

žds

JAUNIEJI SPORTININKAI

Vietos jaunučių krepšinio komanda dalyvauja Inter Center Basketball miesto lygoje. Iš asatonių sužaistų žaidynių, keturias laimėjo lietuviai.

Komanda atstovavo: K. Balys, R. Rūkstelė, J. Skirgautas, L. Pusedis, A. Alantas, Damušis, R. Rimša, S. Lišauskas, V. Kilikevičius ir Pabiržis.

Komanda dalyvavo miesto jaunučių krepšinio pirmenybėse. Taip pat ir V. V. Apygardos žaidynėse Chicagoje.

Komandai vadovauja Algis Rimša.

DALYVAVO LAIDOTUVĖSE

Dr. B. Gurskytė-Paužienė su sūnum Vlado buvo nuvykusi į savo dėdės Jurgio Gurskio laidotuvės Chicagoje.

ATVIRAS LAISKAS

PONIAI GENEROLIENEI

E. RASTIKIENEI

Beskaitydama gen. S. Raštikių knygą "Kovose dėl Lietuvos" antrąjį tomą, 233-me puslapyje aptikau:

"Einu Laisvės alėjos viduriu, vengdama susitikti pažįstamus, kad nepakenčiau jiems. Praeina artistė Vencevičaitė. Pamačiusi mane, nusuka galvą į šalį. ... Štai ateina trys ponios. Jų vyrai bolševikų suimti. Jos sveikina mane ir klausia: "Viešpatie, kas atsitiko? Kodėl taip suvargusi ir taip išbalusi? — "Ponios, eikite nuo manęs, mane sekate, prašau jus, eikite".

Iš tų ponijų žodžių aišku, kad jos, nors būdamos karininkų žmonos nežinojo, jog p. generolienė yra bolševikų persekiojama r sekama. Tuo labiau tai negalėjo būti žinoma man.

Be to, nesilankydama aukštuose visuomenės sluoksniuose, iš neturėjau progos p. Raštikienei asmeniškai pažinti ir net nežinojau, kaip ji atrodo. Kitas dalykas, kad, man dirbant Valskybės operoje ir dalyvaujant visuose koncertuose, bent iš matymo mane daug kas pažinojo.

Todėl p. Raštikienei užuomina, kad aš ją pamačiusi, nusiukau į šalį, labai mane nemaloniai ir skaudžiai paliečia. Aš labai prašyčiau, bent spausdinant antrąją knygą laidą, šią pastabą apie mane išbraukti.

Su pagarba

J. Vencevičaitė-Kutkuvienė

Mes turime spaustuotį pirkti. Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.

WADE PARK REALTY CO.

7032 Wade Park Ave.

Arthur O. Mays, broker

Telef.: UT 1-7551

Kviečiu jus įrodyti, ką jūs patys galite ...

PASLEPTAS GIRDEJIMO PRIETAISAS

kaip niekad su

Beltone HEARING GLASSES

- Galite girdėti su ABIEM ausim.
- Jokio guzikio ausyje. Jokio šniūro.
- Jokio specialiojo prijuosimo už ausies.
- Duoda high fidelity girdėjimą.
- Stipri hearing aid paslėpta akinuose.
- Beveik nematoma triūbele nuneša garso į ausį.
- Niekio paslėpta plaukuose ar rūbuose.

Duodame KNYGA NEMOKAMAI supažindina su visais stebuklingais naujais patogumais geresniam girdėjimui ir to aparo paslėpimo, neįmanoma iki dabar. Užsakykite, paslauskite, ar rašykite šią dieną.

Atsiųskite man nemokamai knygelę apie Beltone Hearing Glasses.

Pavardė

Adresas:

Šaukite Mr. NORBUTAS
406 Citizens Bldg.

MAin 1-5252
850 Euclid Avenue

Clevelande APYLINKĖSE

Juzė Krištolaitytė,

praėjusią savaitę koncertavusi Los Angeles, minint Sv. Kazimiero 500 metų sukaktį, Dirvai parvėžė geriausius linkėjimus iš Lietuvos konsulo Dr. J. Bielskaus.

Koncertan buvo susirinkę labai daug žmonių ir jis praėjo dideliu pasisekimu.

Dail. A. Rūkstelės paroda

vykusi Clevelande, Lietuvių salėje, pasibaigė šį sekmadienį. Per devynias dienas parodą aplankė daug clevelandiečių ir eilę paveikslų nupirko.

Parodos metu buvo suruošta paskaita, literatūrinė popietė ir diskusijos dailės klausimais.

L. V. S. Ramovės

Clevelando skyrus, visuotiniame susirinkime 1958 m. kovo 9 dieną išrinko naują valdybą. Valdyba susirinkusi posėdžio pasiskirstė pareigomis: A. Jonaitis — pirmininkas, L. Leknickas — vicepirmininkas, K. Morkūnas — sekretorius, F. Eidimtas — izdininkas, A. Spirikaitis — kult. reikalams, P. Skardys ir G. Gudėnas — kandidatai.

Tam pačiam susirinkime buvo išrinkta ir revizijos komisija: A. Mikoliūnas, E. Karnėnas, Pr. Ždonis.

Naujoji valdyba savo pirmame posėdyje svarstė skyriaus veiklos planą. Pirmasis posėdis praėjo labai darbingoj nuotaikoj.

Tautinės Sąjungos skyriaus narių susirinkimas

Šaukiamas kovo mėn. 23 d., sekmadienį, 11 val., Dirvos redakcijos patalpose. Labai aktualiais klausimais pranešimą padarys red. B. Gaidžiūnas. Bus aptarta ir eilė kitų klausimų.

Sv. Jurgio parapijinės mokyklos krepšinio karnavalas

Kovo 20 d., ketvirtadienį, 6 v. v. Sv. Jurgio parapijos salėje, rengiamos krepšinio žaidynės. Mūsų mokiniai žais prieš Sv. Pranciškaus, Sv. Vito, Sv. Thomas Moor ir Sv. Paschalio mokyklų mokinius. Visuomenė kviečiama atsilankyti ir pasižiūrėti mūsų sportuojančio prieauglio.

THREE WAY PAINTING CO.

Lietuviška įmonė atlieka įvairius naujų ir senų namų dažymo ir dekoravimo darbus iš lauko ir viduje.

Lietuviams darome nuolaidą.

J. ir E. Ignatavičiai

677 E. 128th St. Tel. MU 1-8368

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sažiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.

Cleveland 8, Ohio

Telef.: LI 1-5466

TURIME JUMS GERŲ NAMŲ,

ypatinai Eddy — St. Clair rajone.

Suinteresuoti namų pirkimu kreipkitės į

Juoza Mikonį,

RAY NAUSNER REALTY

11809 St. Clair Ave. Tel. UL 1-3919

ar namuose MU 1-2154

O. ir J. Rinkai

Lituanus žurnalui paaokojo \$10. Aukais galima siųsti tiesiog į Lituanus redakciją, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. arba Lituanus Remti Komiteto izdininkui Jonui Kazlauskui, 7709 Aberdeen Ave., Cleveland 3, Ohio.

Lietuvių Prekybos Namai — Baltic Trading House (6933 Superior Ave.) jau veikia.

Jau turime įvairių medžiagų paltams ir kostiumams; odos dalykų, skarelių, kojinių, suknelėms medžiagų, vilnonių siūlų, plaukams kirpti mašinelių, skustuvių ir kitų dalykų, tinkančių siųsti į Lietuvą.

Tautiškų dalykų skyriuje turime gintaro išdirbinių, juostų, pagaldėlių, albumų, medžio drožinių, lietuviškų knygų, atvirukų ir t.t. Be to, pas mus galite pirkti ir rašomas mašinėles lietuvišku raidynu.

Cia pat įsikūrė ir lietuviška Patria Gift Parcel Co., per kurią galite siųsti ir pigiusius maisto bei angliškių medžiagų siuntinius ligi 44 svarų. Maisto paketai pasiekia Sibirą per 2-3 savaites. Kainos tikrai žemos, pvz., medžiaga 5 mot. kostiumams \$55.23; 44 sv. brutto cukraus \$20.35; 44 sv. brutto pietai vaisių (apelšnų, citrinų, obuolių) \$24.15 ir t.t. Visos kainos su maitu, transportu ir kt. išlaidomis.

Šios savaitės pabaigoje laukiamie vokiškų radijo aparatų, lietuviškų ir vokiškų pokštelių transporto ir kt. Ateityje laikysime ir lietuvišką spaudą bei įvairią rašomą medžiagą.

Mes norėtume, kad šie prekybos namai taptų ir bendrais lietuvių namais, todėl mes tautiečiams stengsimės padėti ir įvairiais informaciniais reikalais, kaip būtų ir kambarių išnuomavimo, baldų pardavimo ir pan.

Lietuvių Prekybos Namai

Geras, dviejų šeimų namas

Po 6 ir 5 k., labai geram stovyje. Du nauji gaso pečiai, naujas AU, 40 galionų vandens šildymo tankas, naujas stogas. Dviejų mašinų garažas. Į pietus nuo St. Clair prie E. 117 St.

Eckart Realty

484 E. 200 St.

KE 1-1440 KE 1-6422

(23)

Išnuomojamas butas

antrame aukšte 2-3 asmenims. Teirautis: nuo 3 val. p. p. 986 E. 79 St. Telef. UT 1-9696.

(22)

DIDELIS NAMŲ PASIRINKIMAS

Grazu gyventi

Šitame, South Euclid esančiame name. Didelis salonas ir valgomasis kambarys. 4 miegami kambariai. Įrengtas rūsys. Arti susisiekimo. Gerai pirkiny.

Kreipkitės pas Joną Nasvytį

IV 6-1600

R. A. GALL REALTY CO.

421 E. 200 St.

Lietuviams evangelikams — liuteronams

pranešama, kad kovo mėn. 23 d., sekmadienį, iš Chicago atvyksta kun. Neumanas ir laikys pamaldas su šventa vakariene. Pamaldas įvyks St. John's Lutheran Church — 757 Eddy Rd. Pamaldų pradžia 1 val. p. pietu.

Lietuvių Evangelikų Taryba Clevelande

Jonas Kazlauskas

kiekvieną šeštadienį nuo 11 iki 3 val. p. pietu, pildo income tax Dirvos redakcijos patalpose.

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi,

kaip gyvena viso pasaulio lietuvi.

viai.

PRADZIA NAUJO PASAULIO IR PABAIGA SENOJO

Biblijos studentai skelbia pasaulio visuotinę pabaigą pagal Sv. Rašto liudiją. Kovos diena artina, tautų teismo diena arti. Pasauliui turi būti duotas perspėjimas todėl, kad Dievas nedaro nieko slapto. Per savo pranašą Joelio 3: 14-15-16 e. sako Jehova: šaukite apie tai tautos, skelbkite karą žadinkite stiprolius ir tą kovą, vadinamą Armagedon, sunaikinimo vietą. Biblijoj Apreiškimo 16 per., 16 e.

Todėl Kristus Jėzus patariamas visiems geros valios žmonėms yra toks, kad jie dabar bėgtų į kalnus, kas reikiška, kad jie turi atsistoti Dievo ir Kristaus Jėzo karalystės pusėje ir tą jie turi daryti visiškai apsisdami šėtono organizacijai.

Tokiems geros valios žmonėms Viešpats pataria atsiskirti nuo saumylingų pasaulinių organizacijų ir nesistengti iškoti garbės nuo žmonių nei mėginti palaikyti įstaigas tų, kurios priešingos Dievo karalystei. Visiems Dievas pataria atsistoti Dievo pusėje pirmą negu ateis didelis prispaidimas ir vargų laikas, kuris ateis su Armagedono kova.

Kodėl Jėzus pataria žmonėms dabar bėgti į Dievo pusę, ir tą klausimą Jėzus atsako tokiais žodžiais: Matt. 24: 21 e.: Nes tuomet bus didis spaudimas, kokio nebuvo nuo pasaulio pradžios.

Broliai ir seserys, skaitykit Bibliją, Dievo žodį.

Skelbia:

WILLIAM SHIMKUS

1077 East Wallings Rd.

Brecksville, Ohio

PRANEŠAMA ...

NATIONWIDE'S

naujas

ŠEIMOS DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas padengia visą jūsų šeimą ... net automatiškai kiekvieną naują prisidėjusį (po 14 amžiaus dienų) NE KIEK NEPADIDĖJANT už mokamą vieną draudimą!

Skambinkit:

PAULINA MOZURAITIS,

Agentas

SK 1-2183

MUZIKOS MEGĖJAMS

Muzikos mėgėjai, kurie tik įdomaujatės radijo ir patefono gerais aparatais, nepraleiskit progos, kovo mėn. 14-23 dienomis aplankyti Sportsmen Show. Ten aplankyt muzikos skyrių, kur jums lietuviškai patarnaus p. Johansonas. Ir norimiems pirkti aparatams jis padarys didelę nuolaidą. Paroda vyks Public Hall.

Kiekvienas dabar turi gerą progą labai pigiai nusipirkti importotą vokiečių HI-FI kombinuotą radiją-patefoną arba stalo aparatą.

Pavyzdžiai:		Anksčiau	Dabar
Siemens TR 68	20 lempų	\$640.00	\$399.00
Nordmende Arabella	14 "	\$624.00	\$498.00
Nordmende Clarissa	12 "	\$429.00	\$349.00
Novak 877	14 "	\$489.00	\$395.00
Novak 777	10 "	\$359.00	\$298.00
Grunding Majestix	16 "	\$448.00	\$342.00
Fonovox Mardegras	11 "	\$448.00	\$342.00

Stalo aparatai:

Nordmende Elektra	13 lempų	\$135.00	\$110.00
Nordmende Condor	13 "	\$170.00	\$138.00
Nordmende Tanhauser	18 "	\$269.00	\$216.00

Visi aparatai parduodami išsimokėtinai, be nuošimčių. Mėnėtas aparatus turėsit progos pamatyti Sportsmen Show parodoje, Public Hall, kovo 14-23 d.d.

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės į Vokiečių radijo atstovą.
609 East 120 St. Telef. PO 1-1398

2 šeimų namas

East Cleveland. Geros pajamos. Kaina \$14,900.

Saukie: M. Blynas, LI 1-6613

arba

Betty Hansen biure UL 1-6150

2 1/2 AKRAI ŽEMES

10 kambarių namas. Netoli Naujos Parapijos bažnyčios. Kaina \$32,000

Globokar

(22)

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Cia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausias mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvėdę garsiakalbius. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėles. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksate, visi patogumai Jums.

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344. Redaktorius Balyas GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Gavėnios savaitgalis Chicagoj

Gavėnia, sakoma, susikaupimo metas. Tačiau, žinoma, ir susikaupimui yra visokių formų. Nebūtinai užmigti žiemos miegu, kaip tai meskai. Chicago's lietuvių, kaip matysime, tų formų ne tik ieško, bet ir randa.

Norint patirti tikrąjį Chicago's lietuviško gyvenimo pulsą savaitgalį, būtinai reikia aplankyti Tėvų Jėzuitų neseniai įkurtą J. Jaunimo Centra.

Dailininkai: senieji ir patys jauniausi

Vos tik didėliai ir šviesian koridoriu įėjusį tautietį patriotiškai nuteikia lietuvių dailininkų paveikslais ir meniškoms foto nuotraukomis išpuoštos sienos. Šalia žinomų dailininkų: A. Rukštelės, M. Šileikio, A. Varno, J. Pautieniaus, V. Vijeikio paveikslų, V. Augustino ir A. Naruševičiaus meniškų nuotraukų, didžiulės Vilniaus miesto panoramos rikiuojasi ir ne kiek neblogesni poeto Petro Babicko dailės darbai. Jeigu jau kartą žmogus menininkas, tai — visapusiškai!

O ką galėtum primesti jauniems Aukštesniosios Lituanistikos mokyklos mokiniams? Jeigu jų keletas paveikslų rinkinėlis nepasiekia profesionalų formos ir stiliaus, tai jau turini tikrai aiškiai į žiūrovo patriotinius jausmus prakalba. Štai, prašau: Nežinomo kareivio kapas, Trakų piliis, pelėšiais ir kerpių apaugus, Laisvės vėliava, didžiuliai plačiašakiai lietuviški ąžuolai. Dar metai kiti, ir mūsų šeimoms dailininkams reikės gerokai pasitempti...

Čia brandinamas lietuviškas atžalynas

Visa gausybė klasių rūsyje ir dviejuose aukštuose yra skirtos mūsų jaunimui brandinti ir jiems palaikyti prie lietuviško kamieno.

Iš šviežiai iškabinčių aplinkraščių mokyklos biuleteniu lentoje aiškiai matosi, kad mokyklinis gyvenimas čia rieda visai normaliomis vėžėmis. Štai: "Chicago's Aukštesniosios Lituanistikos mokyklos pagrindiniai tvarkos nuostatai", "Mokytojų budėjimo tvarkaraštis pertraukų metu", "Pamokų tvarkaraštis"... Iš pastarojo sužinome, kad mokyklos direktorės p. Alicijos Rugytės vadovybėje čia darbuojasi ištisa eilė mokytojų: p.p. Šimaitienė, Paukštienė, Mickevičienė, Krikščūnienė, kun. Raibūzis, D. Velička, Masilionis, A. Bagdonas, Klierė, Dundulis ir kiti.

Paskelbti ir matyt neseniai mokykloje darytos inspekcijos rezultatai. Sužinome, kad 7A klasė — nesutvarkyta (nors jos mokslo pažangumo vidurkis net 4.22!); 6 kl. — tvarkingiausia (kažkoks nenuoramas, matyt iš pavydo, priešais žodį "tvarkingiausia" pieštuku išdrakavojo "NE"); 5 kl. — nelabai tvarkinga, o 2 ir 3 — tvarkinga (ir čia kažkokio maištininko užbraukta galūnė "a" ir prirašyta "iausia").

Šios klasės, šie koridoriai brandina mūsų kovotojų dėl lietuviškos būsimojo avangardą!

Kas vakarą: mokslas, menas ir poilsis

Paklausinėju rūmų tvarkdario, kas čia šį vakarą ypatingesnio vyksla.

— Ir mokslas ir menas ir pramogos čia vyksta kiekvieną va-

karą. Šeštadienį ir sekmadienį vakarais salės ir kai kurios klasės užimamos minėjimams, paskaitoms, filmams.

— Štai čia, Menininkų klube, kurį šeštadieniais jie leidžia paversti mokytojų kambariu, dabar vyksta L. B. Chicago's apygardos valdybos posėdis. Didžiojoje salėje vyrų choras su merginomis ir solistais atkakliai ruošiasi "Fausto" operos pastatymui.

— Šioje, štai, klasėje vyksta braižytojų kursai, — įkišęs nosį pro praviras duris (matyt buvo pertrauka) matau įvairius skritulius, bokštus ir piramides, išbraižytas žalsvoje lentoje.

Iš vienos klasės, su storomis knygomis po pažastimi, išeina aktorai Ed. Radvila ir Petrokaitė-Rukštelienė; ten režisorius Ipolitas Tvirbutas repetuoja "Pažadėtąją žemę".

Šeštadienio vakare studentai santaričiai šiuose rūmuose pradės Gyvosios Lietuviškos mėnesį, praėjusiais metais visuomenei davusį tikrai įdomių ir brandžių paskaitų ciklą. Čia susirinks lietuvių biznierių ir visuomenės atstovai Lietuvių kultūros namo, pusmilijoninio projekto, svarstyti...

Ir tai diena iš dienos!

Lietuvos vaizdai ir šv. Kazimiero minėjimas

Lietuvių Auditorijoje kovo 8 ir 9 d.d. broliai Motuzai rodė savo dar nepriklusomą Lietuvos vaizdus. Visus tris seansus stebėjo pilna salė įvairiausių amžiaus lietuviškos publikos.

Pamatėme besikuriančios laisvos Lietuvos statybas, kongresus, minėjimus, olimpiadą, Lietuvos kariuomenės žygį į sostinę Vilnių ir daug kitų mums brangių vaizdų. Už šias mielas akimirkas žiūrovai ilgai liks dėkingi broliams Motuzams ir šių seansų rengėjams.

Sekmadienis (kovo 9-oji) Chicago's lietuviams praėjo Lietuvos šventojo, šv. Kazimiero 500 metų gimimo sukakties minėjimo ženklu. Iškilmingose pamaldose šv. Kryžiaus bažnyčioje dalyvavo kardinolas Samuel Strich, ką visi didieji Chicago's dienraščiai plačiai paminėjo pirmuose puslapiuose, įdedami taipgi gausiai nuotraukų iš iškilnių eigos.

Vakare Marijos Aukšt. Mokyklos salėje šventajam pagerbti įvyko iškilminga akademija.

Kun. A. Juškai iškilmes atidarius ir prel. I. Albavičiui atkalbėjus invokaciją, prof. Simas Sužiedėlis skaitė ilgoką, bet gana kruopščiai ir nuosirdžiai paruoštą paskaitą apie šventojo gyvenimą ir laikotarpį.

Meninėje dalyje, saikingai ir su dideliu estetiniu skoniu dail. A. Valeškos dekoruotoje scenoje, aktoriai A. Rūkas, Alg. Dikinis, I. Nivinskaitė, E. Vilutienė ir Z. Kevalaitytė, smuikininkui P. Matiuikiui ir prof. Vladui Jakubėniui (fortepijonui ir vargonais) palydint, išpildė Antano Rūko parašytą ir režisuotą poemą šv. Kazimiero garbei.

Nežiūrint sumaniai manevruojamų mizanscenų, akiai malonaus ir šventadieniškai nutelto klančio elegantiško scenos blizgesio, poema nepaliko jokio įspūdžio. Deklamavimas buvo visiškai šaltas, ne kiek neįsijautas ir bespalvis, žodžiu visai pavyzdinčiai toks, koks jis neturėtų būti. Apie taip perduotą pačią poemą būtų irgi neįmanoma ką nors gerokai pamokyti. Palydinčios muzikos techniniai perdavimai irgi buvo gana blogas.

Tikėkime, kad aktoriams geriau pavyks pasirodyti šv. Kazimiero pagerbimui ruošiamame A. Landsbergio veikale "Vėjas gliuosniuose".

Kęstas Reikalas

• Jauna J. Bandžiū šeima grįžo iš povestuvinės kelionės po Meksiką. Parsivežė gražių įspūdžių ir daug meksikietiško suvenyrų.

• Inžinierius Vytenis E. Jonynas atšventė 35 gimtadienį. Ta proga jo artimi draugai susirinko Jonynų rezidencijoje Beverly Shores, Indiana. Milžiniškuose namuose pasludius matėme J. Lazauskus, E. Masiulius, J. Vilčiūsi, Kerelius, Kačanauskus ir kitus draugus bei gimnazičius.

• Daug draugų ir pažįstamų, iš Dirvos puslapių sužinoję apie Aldonos Masiulienės nelaimę slidenį, žodžiu ir laiškais linkėjo greito pasveikimo. Dirvos korespondentas aplankė ją dar ligoninėje, kur ji ilsisi po sėkmingos operacijos. Gydytojai mano, kad sužalota koja išsitaitys, ir ji vėl galės įsijungti į sportinį gyvenimą. Ponia Masiulienė dėkoja visiems ją užjautusiems ir linkėjusiems greito pasveikimo.

KREPŠINIO, TINKLINIO, STALO TENISO VARŽYBOS

Kovo 8-9 d. Detroito įvyko Vidurinių Vakarų Apygardos krepšinio, tinklinio ir stalo teniso varžybos, kuriose Clevelandą atstovavo LSK žaibas.

Nors ir silpnoka vyrų krepšinio komanda, lėtai ir apgalvotai žaidžama, nugalėjo Detroito Kovo II ir Baltijos Jūros Tunto penketukus, gi turėjo nusileisti ASK Lituanikai ir pasitenkinti trečia vieta. Ypatingai jautėsi stoka tikslų metimų iš didesnių atstumų, tačiau tas buvo atsverta veržlumu, ryžtu ir noru laimėti. Komandoje žaidė: V. Gelgotas (kapitonas), A. Motiejūnas, G. Motiejūnas, G. Barzdukas, G. Bartkus ir A. Modestavičius.

Sėkmingai užbaigė Clevelando miesto pirmenybes nepralaimėdami nė vienu rungtynių, gi laimėdami 10, žaibo tinklininkai Detroito nerado sau lygių, ir be didelių pastangų nugalėjo Detroito Kovą ir Chicago's Nerį. Gerai susižaidęs vienetas, atrodė, neras rimtų priešų nei artėjančiose VIII-se Š. A. ir Kanados Lietuvių Kamuolio žaidynėse (jos įvyks Clevelande balandžio mėn. 12-13 d.), nors veteranų Miniuko ir Grajausko vedama Hartfordo komanda turėtų duoti žaibiškus gerą kovą. Detroito žaibą atstovavo: R. Babickas (kapitonas), G. Barzdukas, M. Leknickas, A. Liutkevičius, G. Motiejūnas, J. Vadopalas ir J. Zorska.

Nors žaibo moterų tinklinio komanda Clevelando miesto pirmenybėse yra šiek tiek blogesnė, je padėtyje, negu vyrų, (šiuo momentu yra antroje vietoje ir iš 19 žaistų rungtynių yra laimėjus 17) Detroito pasirodė keliomis klasėmis aukščiau už savo varžoves. Be jokio vargo nugalėjusios Detroito Kovą žaibietės gavo pirmą vietą. Žaibą atstovavo: A. Barzdukaitė (kapitonė), S. Juodvalkytė, J. Laikūnaitė, A. Liutkevičienė, A. Orintaitė ir R. Staniškytė.

Tai tos pačios merginos, kurios pernai VII-se Š. A. ir Kanados Lietuvių Kamuolio žaidynėse Toronto, žaisdamos tik penkias (S. Juodvalkytė tose varžybose negalėjo dalyvauti), finalinėse rungtynėse nugalėjo ilgalaikį moterų tinklinio čempioną Chicago's Nerį. Per šį sezoną dėl nuoseklaus treniravimosi ir aktyvaus dalyvavimo turnyruose žaibietės, atrodė, yra vienintelės Vidurinių Vakarų Sporto Apygardos atletės, stipriai pažengusios į priekį.

Vyrų stalo teniso komanda išsikovoję antrą vietą nugalėjus pernai metų meistrų Rochesterio Sakalą ir Chicago's Nerį. Žaibą atstovavo: A. Nasvytis, J. Nasvytis, V. Valaitis. Moterų stalo teniso komanda, susidedanti iš J. Laikūnaitės ir V. Valaitienės, laimėjo pirmą vietą.

Vyrų individualinėse stalo teniso varžybose J. Nasvytis, pralošęs prieš varžybų laimėtoją J. Šoliūną, pasidalino trečią ir ketvirtą vietas su Misiūnu iš Detroito Kovo.

Moterų individualinėse stalo teniso varžybose vėl žaibas figūravo lentelės viršuje. Pirmą vietą laimėjo V. Valaitienė ir antrą S. Juodvalkytė.

Trumpas susumavimas žaibo atletų rezultatų: vyrų tinklinis — I vieta, moterų tinklinis — I vieta, komandinis moterų stalo tenisas — I vieta, individualinis moterų stalo tenisas — I ir II vieta, komandinis vyrų stalo tenisas — II vieta, vyrų krepšinis — III vieta, individualinis vyrų stalo tenisas — III ir IV vieta.

Štai lentelė, kuria gali džiaugtis ne tik žaibo nariai, bet ir kiekvienas Clevelando lietuvis. Deja, retas kuris clevelandietis mūsų sportininkais domisi ar juos remia. Per savo atstūnių metų gyvavimą Clevelando žaibas parodė didelį aktyvumą sporte ir taip pat laimėjo eilę individualinių ir komandinių varžybų. Gal ir keista, bet žaibo nariai turi savo nuolatinius žiūrovus tarpe Clevelande daugiau amerikiečių, negu lietuvių.

Sporto žaidynių šeimininkai, Detroito Kovas, taip pat gana gausiai dalyvavo sporto aikštėse. Krepšinio komanda, kurioje, tiesa, keturi žaidėjai dėl jų nelietuviškų pavardžių ir absoliutaus lietuvių kalbos nemokėjimo kelė abejones jų lietuviškumo, laimėjo pirmą vietą, vieno taško skirtumu nugalėję Urbanos ASK Lituanicą. Vyrų tinklinio komanda, nors per praėjusius metus padariusi pažangą, yra gerokai atsilikusi nuo Clevelando žaibo. Moterų tinklinio komanda, vietoj pažengimo į priekį, atrodė, grįžo porą žingsnių atgal ir žaidė labai blogai. Stalo tenisininkais kovėsi, be abejoj, gali tikrai didžiulėti. Jų tūzas J. Šoliūnas išvedė komandą į pirmą vietą ir taip pat laimėjo individualines varžybas.

Chicago (kurį kai kas vadiną pasaulio lietuvių sostine, aš, deja, vadinu lietuvių tremtinių sporto kapinėmis) ir jos sportininkams gali tik pritaikyti seną posakį: "Apie numirėlius kalbėk arba gerai arba nieko". Todėl, vildamasis, kad praėjusį savaitgalį Chicago's jauniai, jaunučiai ir mergaitės ką nors įdomaus parodė, esu priverstas tylėti.

Rytas Babickas

CHICAGOJE

Dirva gaunama atskirais numeriais:

Margučio įstaigoje, 6755 So. Western Ave.

Marginių krautuvėje, 2511 W. 39 Street.

J. Karvelio knygyne, 3322 So. Halsted St.

Terros knygyne, 3333 So. Halsted St.

St. Ramanausko kraut., 4559 So. Hermitage Ave.

St. Penčylos kraut., 4501 So. Talman Ave.

B. Siliūno kraut., 4600 So. Fairfield Ave.

P. Ramanauskų krautuvėje, 1439 So. 49 Ave.

Mielam kolegai

JUOZUI GAŠKAI su šeima,

jo mylimai motinai mirus, gilią užuojautą reiškia

Clevelando Skyrius
L. T. A. Sambūrio

AR ŽINAI?

N. B. NĖ

Brazilija savo vardą gavo nuo ten augančio raudono medžio, kuris vadinamas "Pau Brazil".

Pirmieji Europos jūrininkai, pasiekę šį kraštą, manė, kad jie atrado salą. 1500 m. balandžio 22 d. ji buvo prijungta prie Portugalijos karalystės. Toji "sala", laikui bėgant, išsivystė į didžiulę portugaliskai kalbančią valstybę. Ji turi šiandien apie 53 milijonus gyventojų.

Brazilijos didžiausias miestas yra Sao Paulo. Dar prieš 70 metų jame nebuvo nė 70,000 gyventojų, o šiandien su maždaug trim milijonais gyventojų jis peraugo sostinę Rio de Janeiro. Apskaičiuojama, kad tame mieste kasdieną pastatomi 54 nauji namai. Tai didžiausias pasaulyje kavos prekybos ir eksporto miestas.

Brazilijos sostinės vardas sudarytas iš dviejų kalbų. Rio indėnų kalboje reiškia upę, o janeiro — portugalų k. sausį. Kadangi portugalai į tą vietą, kur dabar pastatyta Brazilijos sostinė, išsikėlė sausio mėnesį, tai jie ir toje vietoje pastatytą miestą pavadino "Rio de Janeiro" (Sausio mėnesio upė).

Rio de Janeiro muziejuje saugomi du nukritę meteorai. Jie yra visai juodi ir su skylėmis, kurios primena šveicarišką sūrį. Didėsni meteoras buvo rasti 1784 metais Brazilijos apylinkėje Bahia. Jis sveria 107 centnerius; jo vienas kraštas nusilpuotas, kad parodžius iš kokios medžiagos meteoras susideda, būtent, iš gryno nikelio. Jis pavadintas "Bendego". Iš tos pačios medžiagos susideda ir antros mažesnis meteoras. Jis rastas netoli miesto Santa Lucia, tai ir pavadintas to miesto vardu. Jis sveria 40 centnerių.

Rio de Janeiro nustos būti Brazilijos sostine, kai bus pastatytas sostinei naujas miestas, apie 1000 mylių nuo Rio de Janeiro į šiaurės rytus, maždaug pačiam krašto vidury. Naujoji Brazilijos sostinė bus vadinama "Brazilia".

Sostinė nutarta iškelti dėl šių priežasčių: norima ją turėti krašto vidury; karo metu ji bus priešiui sunkiau pasiekama, negu Rio de Janeiro; perkėlimas su kultūrinis kraštą: bus statomi nauji keliai, aerodromai, išaugs prie tų kelių nauji miestai, gyventojai turės daug naujų darbų; Rio de Janeiro neįmanoma daugiau plėsti, ir dėl to vis sunkėja miesto aprūpinimas maistu, vandeniu ir t.t.; Rio de Janeiro turi drėgną ir karštą klimatą, o naujoji sostinė yra 1000 metrų aukščiau jūros paviršiaus, kur klimatas bus geresnis ir bus pakankamai vandens.

Mokesčių nemoka Brazilijoje žurnalistai su rašytojais ir mokytojais, kurie ten yra nuo darbo pajamų mokesčių atleisti. Lėktuvai privalo gabenti gyvates. Brazilijos miškuose yra labai daug nuodingų gyvačių, o daugumas kaimiečių vaikščioja basi, tad labai didelis pavojus

būti mirtinai įgeltam. Dar šio šimtmečio pradžioje Brazilijoje kasmet nuo nuodingų gyvačių įkandimo mirėdavo apie 25,000 gyventojų.

Tai pastebėjęs jaunas daktaras Vital Brazil pasiryžo atrasti vaistus prieš gyvačių nuodus. Vyriausybė nupirko prie miško sodybą ir perdavė jo bandymams. Brazil buvo girdėjęs apie Calmattes bandymus Indijoje ir juos pakartojo. Jis paimdavo gyvačių nuodus, panaudodavo arklių atsparumą ir iš tų arklių kraujo padarydavo serumą (skiepams skystį). Savo atradimą jis pademonstravo 1903 birž. 28 d. medicų kongrese Rio de Janeiro. Jis čia pat gyvačių nuodus sulėdo balandžiams, o paskui vienai jų pusei įėjo serumą. Visi balandžiai, kurie gavo serumą, liko sveiki ir gyvi, o negavusieji iškrito.

Dabar jo įsteigtose laboratorijose dirba apie 30 mokslininkų iš viso pasaulio. Nuolat tose laboratorijose yra apie 1000 įvairių rūšių gyvačių, iš 700 kasdien paimami nuodai. Apie 300 arklių laikomi kaip serumo davėjai. Kiekvienas lėktuvas yra įstatymais įpareigotas be jokio užmo nesnio pristatinti į laboratoriją siuntus su gyvatėmis. Niekas jų gyvačių nemaitina, todėl jos, pagyvenusios apie metus, išdvesia, ir visada vidudienį, kada karščiausiai kepiną saulė.

DĖKOJAME DIRVOS RĖMĖJAMS

Dirvai parenti skaitytojai atsiuntė šias aukas:

Merkevičius Vikt.,

Cleveland \$2.00

Gaudasas L., Lincoln 2.00

Rannit A., Jamaica 2.00

Baltrukonis L., Cleveland 1.00

Stempuzis J., Cleveland 2.00

Vaitkus A., Chicago 2.00

Šumskis Vl., Cleveland 2.00

Juodikis J. Dr., Chicago 2.00

Adomaitis J., Ville LaSalle 1.00

Kirvelaitis J., Detroit 4.00

Pažemėnas K.,

Santa Monica 2.00

Adomavičius V., So. Boston 2.00

Maurukas J. Dr., Elyria 2.00

Kraučiusas K., New York 2.00

Lapšys A., Dorchester 2.00

Itomlenskis M., Cleveland 1.00

Pogrimpas P., St. Catharines 2.00

Noakas E., Ozane Park 2.00

Būgaitė Gr., Scranton 2.00

Kesgaila St., Montreal 15.00

Valiukėnas J., Rochester 2.00

Vaignis P., Cleveland 2.00

Miliūnas Br., Detroit 1.00

Pečiulis P. Dr., Springfield 4.30

Matulevičius V., Toronto 2.00

Ramanauskas Vl. Dr.,

Cleveland 5.00

Adomėnas J., Montreal 1.00

Vyliadas B., Elizabeth 2.00

Paulionis B., Cleveland 2.00

Aukotojams tariame nuoširdų ačiū

KAS
UŽSISAKĖ
DIRVA —
TAS NESIGAILĖJO!

"Medžio Drožiniai Gimtajam Kraštui Atsiminti"

Igno Končiaus albumas

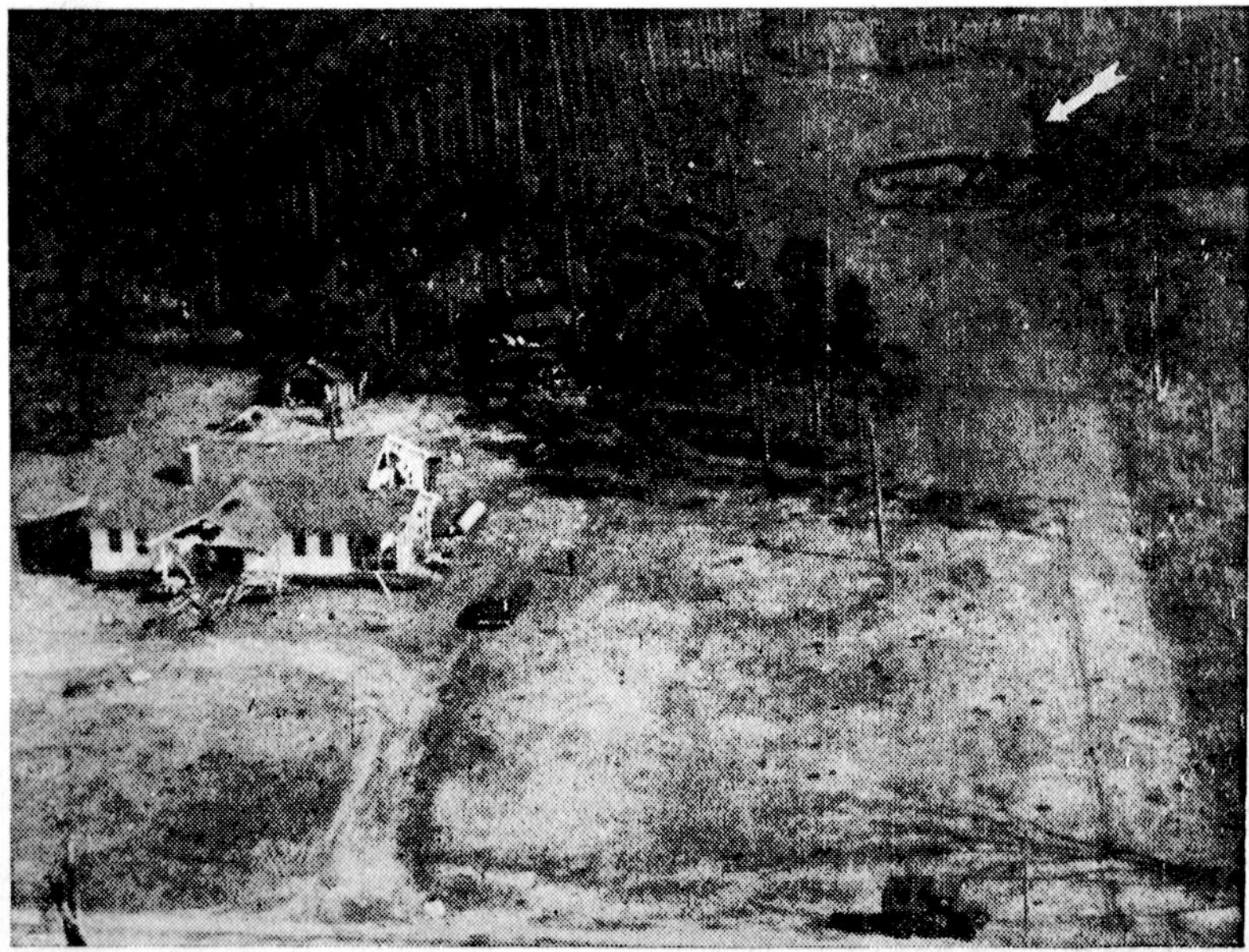
kalba į savo tautiečius ne žodžiais, bet drožiniais.

Gaunama pas knygų platintojus ir pas leidėją:

L. J. Končius, 534 Broadway, So. Boston 27, Mass.

223 puslapiai. Daugiau 100 nuotraukų. Kieti viršai.

Kaina \$5.00

Vieta, kur dėl neišaiškintų priežasčių, iš JAV lėktuvo B-47, nukrito atominė bomba. Nuostoliai nedideli, bet didelis triukšmas ir atečiai labai gera pamoka elgtis atsargiau.